

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

**การขับเคลื่อนกองทุน
เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา**

ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

ของ
คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

นายตวง อันทะไชย
ประธานคณะกรรมการ

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก ประสาท สุขเกษตร
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายทรงเดช เสมอคำ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายอน กาจกระโทก
เลขานุการคณะกรรมการ

นายเฉลา พวงมาลัย
โฆษกคณะกรรมการ

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก ู้ด เบื้องบน
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเฉลิมชัย เทืองคอน
กรรมการ

พลเอก สลีน ทองภักดี
กรรมการ

นางสุนี จิงวิโรจน์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกีจวร
กรรมการ

นายรณวิทย์ ปรียฉัตรตระกูล
กรรมการ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙/(ร ๗)

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภาเป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบของชาติแต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชนโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึงเน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทยบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายตวง อันทะไชย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทรงเดช เสมอคำ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายออน กาจกระโทก	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายเฉลา พวงมาลัย	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. พลเอก อู๊ด เบื้องบน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายวีระศักดิ์ พุทธระกูล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมการ
๑๑. นางสุนี จึงวิโรจน์	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	กรรมการ
๑๔. นายรณวรินทร์ ปรียฉัตรตระกูล	กรรมการ

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาและจัดทำรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าว ต่อวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) ตวง อันทะไชย

(นายตวง อันทะไชย)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

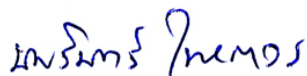
สำเนาถูกต้อง

(นางอำพรณนี ปินตาวงศ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นายนพรินทร์ ไทยถาวร)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา คนที่สอง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๑๗ - ๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : edu.senateth@gmail.com

นพรินทร์ พิมพ์

อำพรณนี/เจตจำนงค์ ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา
ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภาเป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบของชาติแต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชนโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึงเน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทยบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา” และได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ตั้งคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗ ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายทรงเดช เสมอคำ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๓. นายวีระศักดิ์ พุตระกูล	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
๔. นายสัมพันธ์ เย็นสำราญ	อนุกรรมการ
๕. นายสถิต สำราญสุข	อนุกรรมการ
๖. นายทิวา แจ่มสุข	อนุกรรมการ
๗. นางสาวชมพูนุช บัวบังศรี	อนุกรรมการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ วชิรวรการ	อนุกรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์อนุชัย รามวงษ์กูร	อนุกรรมการ
๑๐. นางอร่ามศรี อาภาอดุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายนพรินทร์ ไทยถาวร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายเฉลา พวงมาลัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๑๓. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายคม แร่งสูงเนิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายกมล พิณรัตน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. พลตรีหญิง อุษณีย์ เกษมสันต์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพล พุฒคำ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นายทวีศักดิ์ คิ้วทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัตน์ อัครวานุวัตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

โดยให้คณะอนุกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่

๑. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๒. ศึกษาและติดตามการดำเนินนโยบาย งบประมาณ แนวทางและกระบวนการ ในการส่งเสริมการสนับสนุน การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการอาชีวศึกษา และการพัฒนาอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๓. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลกฎหมายด้านการอาชีวศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา และอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดจากการบังคับใช้ กฎหมาย ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๔. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการการศึกษามอบหมาย เพื่อนำผล การพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ต่อไป

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุม

คณะอนุกรรมการการศึกษาการอาชีวศึกษาได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การเดินทางไปศึกษาดูงาน การสะท้อนประเด็นปัญหาจากผู้มีคณะอนุกรรมการ เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ดังนั้น จึงได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา ในประเด็นดังกล่าว รวม ๕ ครั้ง ดังนี้

- การประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

๒.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงาน

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการบูรณาการ หลักสูตรการเรียนการสอน ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการบูรณาการ หลักสูตรการเรียนการสอน ณ วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

(ค)

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพังโคนพาณิชย์การ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการโรงแรมและการท่องเที่ยวไทย อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และความร่วมมือในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการ ณ บริษัท อาซาฮีแมชชีน
จำกัด อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยนครพนม อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ อำเภอเมือง
จังหวัดบึงกาฬ

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม
การต่อเรือนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้
อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคนิคตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพ
และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ บริษัทในกลุ่มสมบูรณ แอ็ดวานซ์เทคโนโลยี จำกัด

(มหาชน) (Somboon Learning Academy) และสถานประกอบการในเครือข่ายฯ นิคมอุตสาหกรรม อมตะซิตี้ ตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ True Digital Academy โครงการ ทรุติจีทีลพาร์ค ทรุติจีทีล อคาเดมี แคมป์ส ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี แขวงห้วยหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ บริษัท ภูพานเฮ 2021 (ไทยแลนด์) จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กรนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กรนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กรนักวิชาชีพ ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ณ อาคารสำนักงาน บริษัท เลิศวิลัยแอนด์ซันส์ จำกัด เขตบางแค กรุงเทพมหานคร และศูนย์บูรณาการระบบอัตโนมัติ ถนนเศรษฐกิจ ๑ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษา ณ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร แขวงบางบอนใต้ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม แขวงบางบอนใต้ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบเรียนคู่งาน
- งานคู่เรียน และการจัดหลักสูตรการเรียนรู้อุปการะมีงานทำโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล” ณ สถาบันเทคโนโลยี
จิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิวุฒิ
และ การพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM) ณ วิทยาลัย
พณิชยการธนบุรี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิต
และพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM) ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนา
อาชีวศึกษาเอกชนตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม (สยามเทค) แขวงวัดท่าพระ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนา
อาชีวศึกษาเอกชนตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน
แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนา
อาชีวศึกษาเอกชนตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนา
อาชีวศึกษาเอกชนตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษา
ระบบทวิศึกษา และความร่วมมือในการจัดสอนวิชาชีพให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ณ โรงเรียนราชประชา
นุกเคราะห์ ๑๕ (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิวุฒิ
กองทุนในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา และการพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่าย
การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM) ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย

๒.๓ การจัดการเสวนา

- การจัดการเสวนาเกี่ยวกับการรับฟังข้อสรุปว่าด้วยการติดตาม เสนอแนะ และ
เร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาศาสตร์ชาติ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ
(๔ ภูมิภาค) ณ โรงเรียนวัดป่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

- การจัดการเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางและกระบวนการ
บริหารจัดการอาชีวศึกษา (แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Cisco Webex Meeting) เมื่อวันที่ ๒๗
ตุลาคม ๒๕๖๔

- การจัดการเสวนาเพื่อติดตามและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา

ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันด้วยศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ โรงแรม บีเค เพลส บึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

- การจัดการเสวนาเพื่อติดตามและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันด้วยศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

- การจัดการเสวนา เรื่อง การติดตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษา (กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ ห้องประชุมแกรนด์บอลรูม โรงแรมเนวาด้าคอนเวนชั่น ชั้น ๒ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๔ การพิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ/กฎหมาย

- ๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๒) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับ /นโยบาย /ยุทธศาสตร์ /ประกาศ /หลักเกณฑ์

- ๑) ข้อบังคับวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
- ๓) ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙)
- ๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
- ๕) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
- ๗) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
(นายเศรษฐา ทวีสิน)
- ๘) นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา” โดยได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา พิจารณาศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ บท ดังนี้

- บทที่ ๑ บทนำ
- บทที่ ๒ ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ ๓ การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา
- บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ
บรรณานุกรม

(ช)

คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อน
กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา” ซึ่งคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว พร้อมข้อสังเกต
และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภา
ให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการแล้ว
ขอได้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาล คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามที่เห็น
สมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายอน กาจกระโทก)

เลขานุการคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

การพิจารณาศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา กฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีการออกกฎหมายว่าด้วย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูด้วย โดยการศึกษาสถานการณ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา หลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อนำมากำหนดกระบวนการและแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยการวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการมีกองทุนเพื่อการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา สรุปได้ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีการจัดทำ “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘” ซึ่งมีสาระสำคัญ ในหมวดที่ ๑ ข้อ ๗ ให้มีกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” แต่ความคืบหน้าการดำเนินการกองทุนฯ ดังกล่าว จากที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน และประชุมร่วมกับผู้บริหาร และบุคลากรของสถานศึกษา และสถาบันฯ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในหลายพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว พบว่า ยังไม่มีการจัดตั้งกองทุน จึงยังไม่มี การขับเคลื่อนในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่สามารถที่จะใช้งบประมาณจากกองทุนฯ ดังกล่าวเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาการอาชีวศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างใด

๒) ผู้สนใจเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งผู้ที่มาเรียนอาชีวศึกษาแล้ว แต่ไม่สามารถเรียนจนจบการศึกษาได้ เพราะขาดความพร้อมในเรื่องการเงิน ถ้ามี “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” จะเป็นการสร้างโอกาสให้กับคนเหล่านี้ในการได้รับทุนสนับสนุนในการเรียนจนสำเร็จการศึกษา โดยกองทุนควรให้ความสำคัญในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งในด้านค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งค่าที่พักด้วย อันจะส่งผลให้มีผู้สนใจมาเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๓) การวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาครั้งนี้พบปัญหา ทางด้านของกฎหมาย กฎ และระเบียบที่มีอยู่ ไม่สามารถทำให้เกิดการจัดตั้งกองทุนได้ ซึ่งมีการวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหานี้ไว้ ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ โดยการแก้ไข เพิ่มเติม “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร ให้มีรายละเอียดเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม

โดยการจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นการจัดทำพระราชบัญญัติฉบับใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาร่วมด้วย อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๗๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๔๑๒) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพื่อกำหนดการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ กสศ. ซึ่งในแนวทางนี้ อาจจะต้องใช้เวลานานกว่า แนวทางที่ ๑

๔) การวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการดำเนินกองทุนเพื่อการศึกษาที่มีการดำเนินการ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของผู้เรียนได้นั้น มีปัจจัยที่สำคัญที่ “กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” ดำเนินการจนประสบความสำเร็จ ได้แก่ (๑) การสร้างนวัตกรรมการคัดกรองความยากจน (๒) จัดทำระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ “Information System for Equitable Education หรือ iSEE” (๓) มีระบบการติดตามนักเรียนทุนรายบุคคลผ่านเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก (๔) การระดมความร่วมมือร่วมกับภาคเอกชน (Innovative Finance) ผ่านความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ (๕) การระดมทุนจากภาคประชาสังคมและภาคเอกชน และ (๖) สร้างต้นแบบการทำงาน ร่วมกันในพื้นที่

ผลสำเร็จจากการดำเนินกองทุนเพื่อการศึกษา “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ที่ให้มากกว่าทุนการศึกษา แต่ให้ทุนในการดำรงชีวิต พร้อมสร้างแรงบันดาลใจในการส่งต่อโอกาสจากผู้รับ เป็นผู้ให้ สร้างเยาวชนไทยให้เติบโตแข็งแกร่งเป็นพลังของสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร บุคลากร ซีพี ออลล์ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร พีไอเอ็ม และพันธมิตรทางธุรกิจที่ร่วมสนับสนุนกองทุน เพื่อนำมาให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นค่าครองชีพ ในระหว่างศึกษาอยู่จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างศิษย์เก่า อาจารย์ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายของการฝึกปฏิบัติงาน และการช่วยเหลือกันในเรื่องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีปัจจัยของความสำเร็จที่เกิดขึ้นตามมา ได้แก่ (๑) ผู้บริจาคสามารถนำเงินบริจาคนี้ ไปใช้ในการลดหย่อนภาษีเงินได้ ๒๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยเข้าอยู่ในระบบ E-Donation ของกรมสรรพากร (๒) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุนจะช่วยเหลือสนับสนุน เป็นเงินค่าเล่าเรียนรวมทั้ง ค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีพระหว่างเรียน ให้แก่ผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษา (๓) การบริหารจัดการกองทุน โดยใช้ ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน (๔) มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ที่ชัดเจน โดยเฉพาะเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่ขอรับทุน ประเภทต่าง ๆ เกณฑ์การให้เงินช่วยเหลือ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ได้นำมากำหนดเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ได้ดังนี้

๑) พิจารณาข้อกฎหมาย ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่อง กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามมาตรา ๕๖ และ ๕๗ ได้

๒) กำหนดวิธีการ ในการแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

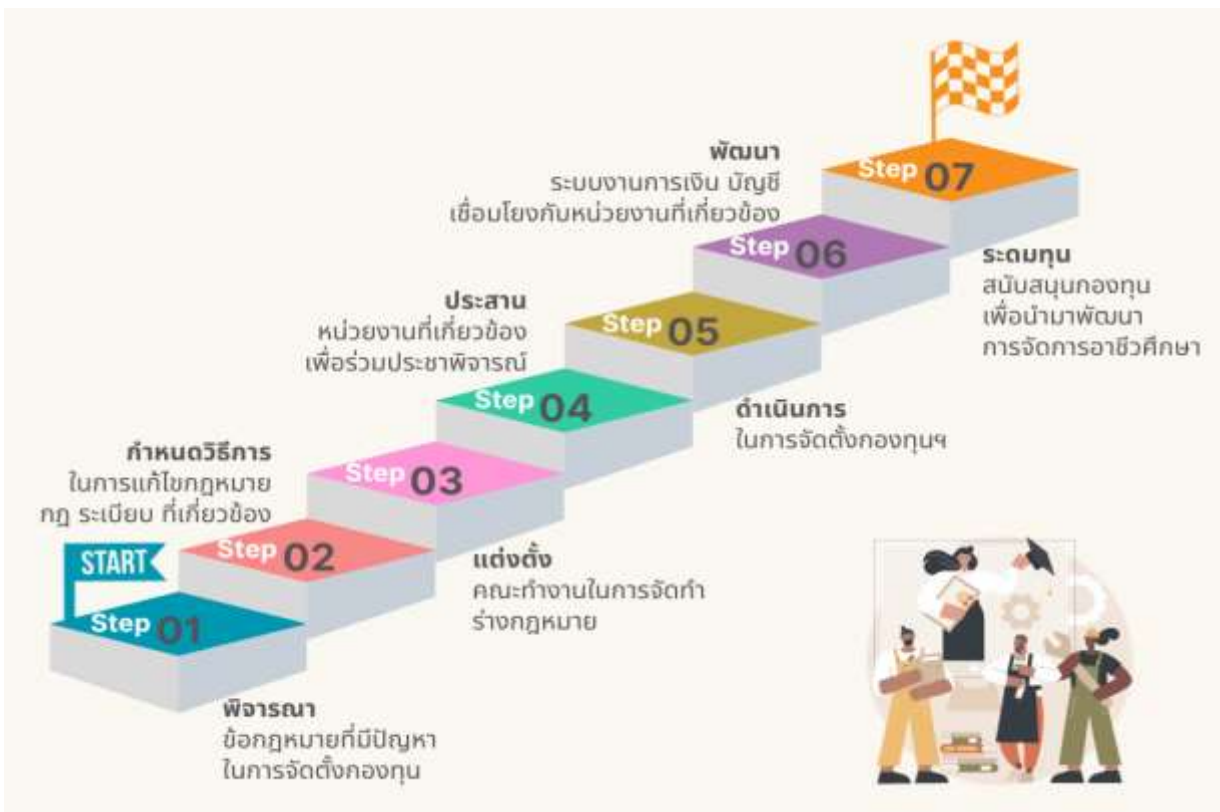
๓) แต่งตั้งคณะทำงาน ในการจัดทำเรื่อง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่แล้วเสร็จให้ชัดเจน

๔) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการประชาพิจารณ์ ร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้น

๕) ดำเนินการในการจัดตั้ง กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

๖) พัฒนาระบบงานของกองทุนฯ โดยเฉพาะทางด้านบัญชี และการเงินให้เชื่อมโยงกับ กรมสรรพากร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๗) ระดมเงินทุนสนับสนุนกองทุนฯ โดยประสานความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรม หอการค้าและสภาหอการค้า ภาคประกอบการ รวมทั้งใช้กลไกของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.) ที่มีทั้งส่วนกลาง กลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ในการระดมทุนบริจาคเพื่อสนับสนุนกองทุนฯ สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บทวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามที่คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้นำเสนอในครั้งนั้นนั้น เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้นที่จะทำให้เกิดการพัฒนา ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนสายวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวน และพิจารณาในการดำเนินการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยด่วน อันจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา เพื่อช่วยให้ สถานศึกษาอาชีวศึกษามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในส่วนที่ไม่มีเงินงบประมาณรองรับการมี “กองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อน และเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ที่ทำให้มีผู้สนใจเข้าเรียนอาชีวศึกษาหรือเข้าฝึกอบรมวิชาชีพมากขึ้นเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกด้วย

บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ในมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ นั้น มีหลักการสำคัญ ในการสร้างโอกาสให้ผู้เรียน/ผู้เข้าฝึกอบรมวิชาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีทุนที่จะใช้ในการศึกษา เพื่อใช้เป็นค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นในระหว่างศึกษาอยู่จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้ง การให้การสนับสนุนการประกอบอาชีพด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาครู/บุคลากร และให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในส่วนที่ไม่มีงบประมาณ สนับสนุนได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว แต่ในข้อเท็จจริงพบว่า ในปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการ ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพดังกล่าวแต่อย่างใด อาจจะมีติด ปัญหาหรือข้อขัดข้องในเรื่องของกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีอยู่ กลไกการขับเคลื่อนการจัดตั้ง กองทุนฯ ดังกล่าวจึงยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม และยังไม่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินการในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น คณะอนุกรรมการ การอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา มีประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ต้องการ สะท้อนไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ดังนี้

- ๑) กำหนดนโยบายในการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๒) จัดทำแผนงาน งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนฯ ดังกล่าว
- ๓) ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๔) สรรหาผู้บริหารกองทุน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเป็นมืออาชีพ รวมทั้งจัดหาคณาจารย์ ที่มาทำงานในส่วนของงานกองทุน เป็นการเฉพาะ

๕) วางแผนการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๖) กำหนดแผนการประเมิน เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินการของกองทุน

๗) จัดทำการวิจัยเพื่อพัฒนากองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา รวมทั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในรายงานฉบับนี้ นั้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา หวังว่าจะทำให้เกิดการขับเคลื่อนการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการเร่งด่วน อันจะเป็นประโยชน์และเป็นกลไกสำคัญ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการให้โอกาสกับผู้เรียนอาชีวศึกษา ครู/บุคลากร เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีในการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ ในภาพรวม สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้

คำนำ

การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ ที่กล่าวว่า ให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาในการผลิตกำลังคนให้มีสมรรถนะเป็นไปตามความต้องการของประเทศ พัฒนาการเรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและสร้างนวัตกรรมร่วมกับสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา โดยในปี ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการจัดทำ “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘” ขึ้น เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานในเรื่องกองทุนดังกล่าว จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างใด จึงเป็นสิ่งที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา เล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนกองทุนฯ ดังกล่าว และเห็นว่า กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงได้มีการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา กฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อแสวงหาแนวทางที่สามารถขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทปัจจุบันและอนาคต

ขอขอบคุณอนุกรรมการและที่ปรึกษาอนุกรรมการการอาชีวศึกษาทุกท่าน ที่ได้ช่วยระดมความคิดเห็น และเสียสละเวลาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานฉบับนี้ โดยเฉพาะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้พยายามค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ทุ่มเท เสียสละและมีความอุตสาหะเป็นที่ตั้ง อันส่งผลให้การจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างดียิ่ง

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร)

ประธานคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา

ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑) - (๕)
คำนำ	(๗)
สารบัญ	(๙)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๒
๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา	๒
๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา	๒
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
บทที่ ๒ ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	๕
๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	๖
๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑๔
๒.๔ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๒๐
๒.๕ นโยบายของรัฐบาล (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี)	๒๓
๒.๖ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)	๒๔
๒.๗ นโยบายการพัฒนาการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒๗
๒.๘ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๘
๒.๙ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙)	๓๒
๒.๑๐ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๓
๒.๑๑ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	๓๙
๒.๑๒ กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	๔๔
บทที่ ๓ การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา	๕๑
๓.๑ สถานการณ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา	๕๑
๓.๒ หลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา	๕๙
๓.๓ กระบวนการและแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา	๖๐
๓.๔ บทวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการมีกองทุนเพื่อการศึกษา	๖๓
๓.๕ บทวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา	๖๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อเสนอแนะ	๖๙
๔.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา	๖๙
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๗๑
บรรณานุกรม	๗๓
ภาคผนวก	๗๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย (๑) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มีผู้บริจาค หรืออุทิศให้แก่กองทุน (๒) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (๓) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน (๔) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นของกองทุน ประกอบกับมาตรา ๕๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกองทุนตั้งไว้ตอนหนึ่งว่า เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ ดังต่อไปนี้ (๑) การดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึก ในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว (๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ โดยอิสระ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และในการเบิกจ่ายเงินกองทุนดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีการออกระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีสาระสำคัญ ในหมวดที่ ๒ ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุน ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังจำนวนไม่เกินสามคนจากผู้มีความรู้ทางด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ หรือการลงทุน ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนเป็นกรรมการ จากการเดินทางไปศึกษาดูงาน และได้มีโอกาสร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อหาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว พบว่าปัจจุบันยังไม่มี การขับเคลื่อนการดำเนินการในการจัดตั้งกองทุนฯ ดังกล่าว ซึ่งกองทุนนี้จะสามารถใช้เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาการอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างดี

ในทุกนโยบายทางการศึกษา จะมีแนวคิดที่ว่า “เด็กคืออนาคตของชาติ” หมายความว่าทุกคนจำเป็นต้องช่วยสร้างรากฐานที่ดีให้กับพวกเขาเหล่านั้น ด้วยการหยิบยื่นโอกาสทางการศึกษา และหนึ่งในนั้น คือ “ทุนการศึกษา” ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญสำหรับการตอบโจทย์เรื่องของโอกาสทางการศึกษา แต่เป้าหมายที่ไปไกลมากกว่านั้น คือ การมอบหลักประกันโอกาสให้เด็กแต่ละคนได้มีชีวิต

ที่ดี คือ การมอบโอกาสให้พวกเขาได้ค้นศักยภาพของตัวเอง ได้รับการขัดเกลาจิตใจด้านจริยธรรม เพื่อให้เติบโตไปเป็นคนที่มีความรู้ มีอนาคตที่สดใส ที่สำคัญเป็นแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ การนำผลประโยชน์จากกองทุนฯ ดังกล่าว มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ เครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม ตามมาตรฐานสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้อีกด้วย ดังนั้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๑.๒.๓ เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา และได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับใช้ในการกำหนดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๔ นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาศึกษา สรุปผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล พร้อมจัดทำความเห็น ข้อเสนอแนะ และยกร่างรายงานการพิจารณาการศึกษา เพื่อเสนอต่อวุฒิสภา และหน่วยงานทางด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

ในการพิจารณาการศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เป็นการพิจารณาการศึกษาและวิเคราะห์ สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่องกองทุน ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ และ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานการพิจารณาการศึกษาในครั้งนี้

๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา

๑.๔.๑ ศึกษาเอกสารงานวิจัย บทความทางวิชาการ บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ และความเห็นของนักวิชาการด้านการศึกษา กฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่อง ที่สอดคล้องกัน

๑.๔.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากสถานการณ์การดำเนินงานของกองทุนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางด้านการศึกษา เพื่อนำหลักการมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

๑.๔.๓ วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ รวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ไม่สามารถขับเคลื่อนกองทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๔.๔ เชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลในประเด็นที่พิจารณาศึกษา พร้อมขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ

๑.๔.๕ การศึกษาดูงาน และประชุมร่วมกันโดยการเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล เอกสารเพิ่มเติม และให้ความเห็นในประเด็นที่พิจารณาศึกษา

๑.๔.๖ นำข้อมูลและรายละเอียดทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล และสรุปประเด็นความเห็นในส่วนต่าง ๆ พร้อมดำเนินการจัดทำรายงานการพิจารณาการศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา และวุฒิสภา พร้อมนำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปขับเคลื่อน และดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ได้รับทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๑.๕.๒ ผลจากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป็นมาตรการ หรือ แนวนโยบายสนับสนุนและการนำนโยบายไปปฏิบัติ อันนำไปสู่การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน เกิดผลต่อผู้เรียนอาชีวศึกษาทั้งทางด้านโอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษาอาชีวศึกษาและการมีงานทำ

๑.๕.๓ ได้หลักการ แนวคิดและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางสำคัญในการวางแผนการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

สอศ.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สคช.	หมายถึง สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ปวช.	หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปวส.	หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
กองทุน	หมายถึง กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
คณะกรรมการ	หมายถึง คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
ผู้บริหารกองทุน	หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

บทที่ ๒

ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทย บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ด้วยวิสัยทัศน์ประเทศดังกล่าว เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่สำคัญ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนา อย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยประเมินผล การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) ชีตความสามารถ ในการแข่งขัน ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษามี ๕ ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับ ภัยคุกคามและ ภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเก่งทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล การปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้าง คุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบ ธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐาน ของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถ สร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่กับการยกระดับ รายได้และการกินดีอยู่ดี การเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในชาติได้ในคราวเดียว

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้าน มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัด

๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนเพื่อส่วนรวม กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การเตรียมความพร้อมของประชากรทั้งในมิติสุขภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า ปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย เป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา การวางกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีความมุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓

จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ประกอบด้วย

๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญให้สูงขึ้น และสามารถตอบโจทย์พัฒนาการของเทคโนโลยีและสังคมยุคใหม่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับปรุงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ แก้ไขปัญหามลพิษสำคัญด้วยวิธีการที่ยั่งยืน โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ ขยะ และมลพิษทางน้ำ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality)

๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยการสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

หมุดหมายการพัฒนา เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘ขจัด’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยหมุดหมายการพัฒนาทั้ง ๑๓ ประการ มีที่มาจาก การประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทยในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้มีการพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 รวมถึงผลการพัฒนาในประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา

หมุดหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้นเป็นประเด็นเชิงบูรณาการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกันทั้ง ๑๓ ประการ แบ่งเป็น ๔ มิติ ดังนี้

๑) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

- หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๒) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

- หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
- หมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน
- หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

๓) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- หมุดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

- หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
- หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

แผนภาพความเชื่อมโยงระหว่างหมุดหมายการพัฒนา กับเป้าหมายหลัก

ทั้งนี้ หมายความว่าเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษานี้ คือ หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายการพัฒนา

๑) ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และ ยุทธศาสตร์ชาติ หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต ๒ เป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ โดยพัฒนาคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนา ในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต สามารถสร้างงาน อนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนา ระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถ เรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยหมุดหมายที่ ๑๒ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันสูงขึ้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและ สนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และกระจายศูนย์กลางความเจริญ ทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

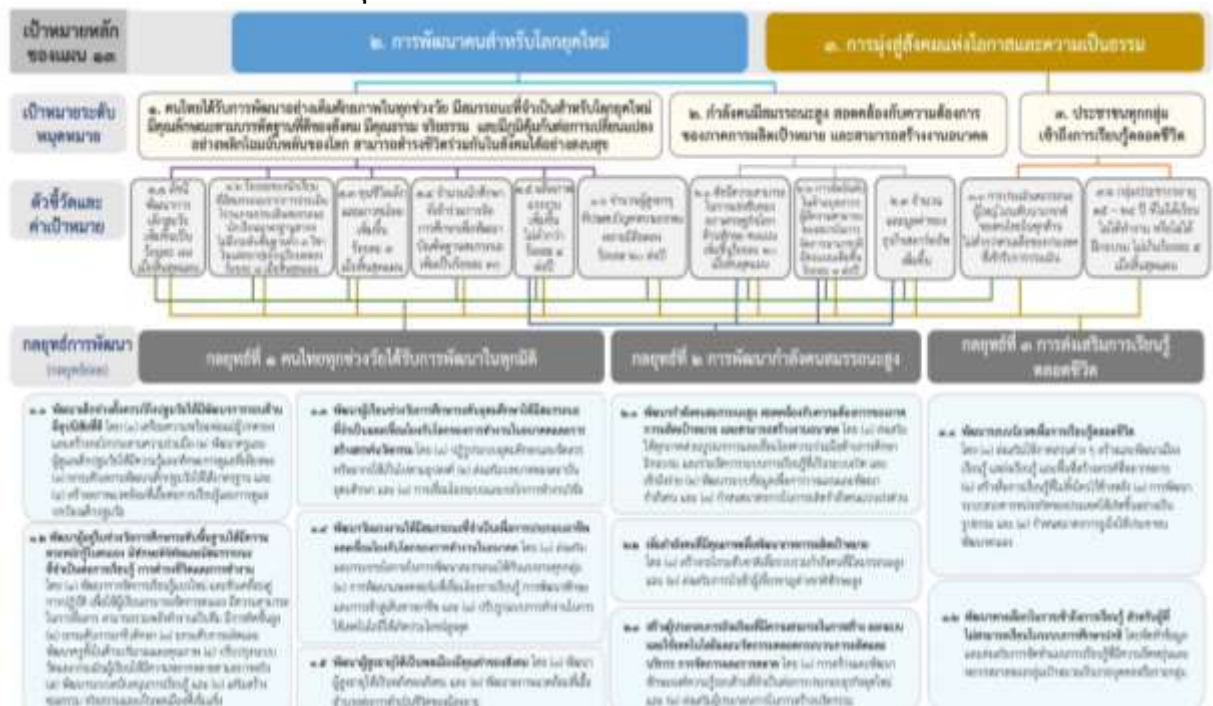
๒) เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓) แผนที่กลยุทธ์

๔) กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัย ให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดยการเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ - ๖ ปี การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยาการพัฒนารอบด้านของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการสมวัยตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านร่างกาย สาธารณสุขและโภชนาการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านก่อนเข้าสู่วัยเรียน การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน จัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดย

๑) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ โดยนาร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุนความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

๒) การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้

๓) การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อนสมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง

๔) การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจนมีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๕) การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ (๑) การแก้ไขภาวะการถดถอยของความรู้ในวัยเรียน โดยสถานศึกษาพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน (๒) การพัฒนาระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครูและผู้ประกอบอาชีพแนะแนวให้สามารถร่วมวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด (๓) พัฒนา

สถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขบนหลักของการเคารพ ความหลากหลายทั้งทางความคิด มุมมองของคนระหว่างรุ่น และอัตลักษณ์ส่วนบุคคลเพื่อการวางอนาคตในการพัฒนาประเทศร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีวิตในโรงเรียน และมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะจากการถูกระงับโดยวิธีรุนแรงทั้งกายวาจา และการกลั่นแกล้ง (๔) การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่บนหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ (๕) การกระจายอำนาจ ไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสำนึกนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้ และการร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา (๖) การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ โดยพัฒนาระบบเสาะหาและกลไกการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษตามแนวคิดพหุปัญญาอย่างเป็นระบบ อาทิ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อฝึกประสบการณ์ทำงานวิจัยในองค์กรชั้นนำ ตลอดจนส่งเสริมการทำงานที่ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ (๗) ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมเฉพาะกลุ่ม ให้เป็นทางเลือกแก่ผู้เรียนเพื่อยุติการออกกลางคัน พัฒนากลไกสนับสนุน และการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรในการดูแลกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ อาทิ การวางแผนทางให้เอกชนสามารถจัดตั้งสถานฝึกอบรมหรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาผู้ต้องคำพิพากษา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคตและการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยปฏิรูประบบอุดมศึกษา และการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปตามอุปสงค์ โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน มีการปรับระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ปัญหาภาวะการณ์ถดถอยของการเรียนรู้จากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เชื่อมโยงโลกของการเรียนและการทำงานตลอดชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคล สร้างและขยายความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เข้มแข็งและส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ด้วยกลไกนวัตกรรมการศึกษาขั้นสูง เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาบุคลากร รองรับการพัฒนาที่เข้าใจบริบทสังคมและชุมชนในท้องถิ่น การเชื่อมโยงระบบและกลไกการทำงานวิจัย ของเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศทั้งในต่างประเทศ เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำระดับโลกทำงานพัฒนาและต่อยอดงานวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกับนักวิจัยและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้งเพื่อการพัฒนาธุรกิจฐานนวัตกรรม รวมถึงผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานวิจัยร่วมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตและบริการให้สามารถปรับสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ นวัตกรรม และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต โดยส่งเสริมและกระจายโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะให้กับแรงงานทุกกลุ่ม ทั้งการเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะความรู้ใหม่ เพื่อให้มีทักษะตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป และการพัฒนาทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน โดยให้สถาบันการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานพัฒนาของรัฐ วางแผนสำรวจข้อมูลและจัดทำหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็น โดยมีกรอบปรับกฎ ระเบียบให้มีความยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในรูปแบบที่หลากหลายได้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานในอนาคต และประชาชนควรได้รับเครดิตในทักษะอนาคต เพื่อใช้พัฒนาทักษะในหลักสูตรที่ได้รับการรับรองและสนับสนุนจากภาครัฐ การพัฒนาแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและการเข้าสู่เส้นทางอาชีพเข้าด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จ และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วกว่าผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะสามารถต่อยอดสู่การทำงานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการรับรองมาตรฐาน ปรับรูปแบบการทำงานในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความคล่องตัวในการทำงานได้ทุกที่ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานในทุกองค์กรที่ส่งเสริมให้คนเก่งได้แสดงความสามารถและแข่งขันอย่างเป็นธรรม เพื่อขจัดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม ให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนต่างวัย และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะทางดิจิทัล และทักษะทางธุรกิจ และการใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรม และร่วมจัดการเรียนรู้ตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุมทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจและกลไกการสนับสนุนการฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน ทั้งข้อมูลอุปสงค์ อุปทานของแรงงาน และการเชื่อมโยงกับสมรรถนะตลอดห่วงโซ่การผลิตและห่วงโซ่คุณค่าตามรายอุตสาหกรรมของการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงการเชื่อมโยงระบบสมรรถนะกับค่าจ้าง กำหนดมาตรการในการผลิตกำลังคนแบบเร่งด่วน โดยจัดการศึกษารูปแบบจำลองในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านปัญญาประดิษฐ์ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาภาคการผลิตเป้าหมาย
 โดยสร้างกลไกระดับชาติเพื่อรวบรวมกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ทั้งคนไทยและคนต่างชาตินำมาพัฒนาในประเทศไทย และสนับสนุนให้ได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับประเทศ ทั้งในภาครัฐและเอกชน มีรูปแบบการทำงานที่เอื้อให้ทำงานข้ามพรมแดนกับสถาบันชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับโลกได้ ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อให้กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข ส่งเสริมการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญต่างชาติทักษะสูง โดยกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงการดึงนักศึกษาต่างชาติที่จบการศึกษาในไทยให้สามารถอยู่ต่อในประเทศเพื่อพัฒนานวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด โดยการสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ โดยการสร้างความเชื่อมั่นที่ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรม ให้ตระหนักรู้ รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจ และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ง่าย กระชับ และรวดเร็ว ตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของแต่ละบุคคลผ่านการเรียนรู้ในระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ด้วยเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นเรื่องง่าย รวมถึงการสร้างชุมชนผู้ประกอบการแบ่งปันการเรียนรู้และแรงบันดาลใจเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อต่อยอดสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมในอนาคต โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้ประกอบการได้แข่งขันทดลองความคิด ส่งเสริมการลงทุนสำหรับการสร้างนวัตกรรม การจับคู่ทางธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนด้านเงินทุน

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสม เพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการ startup สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริง สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคาที่เข้าถึงได้ การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ กำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิต การฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางเส้นทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเอง และสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ สมรรถนะ และประสิทธิภาพในการสอน มีกลไกสร้างระบบคุณธรรมการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ การปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายรายได้ โดยวัตถุประสงค์การปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

๑) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance quality of education) ครอบคลุม

๑.๑) ผลลัพธ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ (learning outcomes) ทั้งด้านความรู้ ทักษะเจตคติที่ถูกต้อง และรู้จักดูแลสุขภาพ เพื่อการจัดการในเรื่องการดำรงชีวิตของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ วรรค ๔

๑.๒) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ครุผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

๑.๓) หลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ (educational core processes) ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ถูกต้อง ทันสมัย ทันเวลา และมุ่งเน้นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง

๑.๔) สถานศึกษาและระบบสนับสนุน (educational institutions and support systems) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการจัดการศึกษา ตลอดจนทรัพยากรด้านการศึกษา ที่มีคุณภาพ ได้แก่ งบประมาณและเทคโนโลยี

๒) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity in education) เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (equity in education) ประกอบด้วย

๒.๑) โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ (equity in access)

๒.๒) โอกาสในการได้รับทางเลือกในการศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (equity in choosing Appropriate process in education)

๒.๓) โอกาสในการได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน (equity in benefiting from aptitude-based quality of education) ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๓) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) หมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง มีความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และการผลิตนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่น ๆ

๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency, agility and good governance) โดยเฉพาะการส่งเสริมและสร้างสมดุลของความคุ้มค่า ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของประเทศไทยที่มีธรรมาภิบาลจะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ข้อ ๑) – ๓) อย่างครอบคลุมและสมดุล (balanced and inclusive achievement)

ทั้งนี้ การศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ จะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาข้างต้น จึงได้มีการกำหนดประเด็นการปฏิรูปไว้ ๗ เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) ประเทศไทยมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นกลไกสำคัญต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

๒) ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนมีความร่วมมือในการจัดการศึกษาอย่างสมดุลและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

๓) คนไทยทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ตามความต้องการผ่านการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคนไทยที่มีศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัด และสามารถเทียบมาตรฐานสมรรถนะได้ตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ

๔) การศึกษาไทยมีทิศทางและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพตามแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และสามารถแข่งขันได้

๕) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับสูง เพื่อการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

เรื่องที่ ๒ การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) เด็กปฐมวัย ทั้งเด็กกลุ่มทั่วไป และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้าถึง และได้รับการดูแลและการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน รวมถึงมีระบบคัดเลือกเด็กเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการดูแลที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน และมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีกลไกขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นเอกภาพ

๒) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิด (Mindset) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรรค์ การเลี้ยงดูดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรื่องที่ ๓ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) เด็ก เยาวชน และประชาชน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส ทุกคนมีความเสมอภาคในโอกาสพัฒนาตนเองตามศักยภาพและเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงเสริมสร้างพัฒนาครูและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ตลอดจนวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงเพื่อยกระดับความสามารถของคนไทยได้อย่างยั่งยืน

๒) บุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี

๓) โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดกลางที่ต้องการการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน ได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ

๔) ครู บุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่เกื้อกูลอื่นที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติงานที่มีความยากลำบาก หรือการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เสี่ยงภัยหรือห่างไกล

๕) ครูและผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดกลางที่ต้องการการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วนสามารถเข้าถึงการสนับสนุนทางวิชาการได้อย่างเพียงพอ

เรื่องที่ ๔ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู และอาจารย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) มีแผนการผลิตและพัฒนาครูตามความต้องการของประเทศ (demand-side financing) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดกรองผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สนับสนุนทุนการศึกษา คัดเลือกสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพในการผลิตครูเพื่อให้ผู้รับทุนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้ได้ครูที่มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของประเทศ

๒) ได้ครูสมรรถนะสูงและตรงตามความต้องการของประเทศ ที่จบการศึกษาจากสถาบันที่ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่ให้นิสิตนักศึกษาครูมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับประสบการณ์ด้านวิชาชีพครูและการนิเทศที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร

๓) ได้ครูอาชีพศึกษาที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูง มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

๔) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาความรู้และทักษะ และสมรรถนะ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้วยระบบและวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมในการพัฒนาแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงการปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกล เสี่ยงภัย ยากลำบาก และทุรกันดารให้ได้รับความสะดวกในการพัฒนา

๕) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ได้รับ ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ ประสิทธิภาพในการสอน และผลลัพธ์ในการพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกล เสี่ยงภัย ยากลำบาก และทุรกันดาร

๖) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณสมบัติ สมรรถนะ และความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสพการณ์และจัดหรือสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ สมรรถนะ และ ประสพการณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการพัฒนาผู้ที่มีโอกาสจะได้รับการคัดเลือกหรือ สรรหาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่ไม่ผ่านการประเมิน

๗) ให้ครูสภาเป็นองค์กรวิชาชีพครูที่มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

๘) ให้ระบบงานในการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาภาครัฐ เป็นระบบ ที่มีการดำเนินการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความคล่องตัว มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระ

เรื่องที่ ๕ การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) การจัดการศึกษาทุกระดับใช้หลักสูตรที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

๒) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นคนดีของสังคม มีวินัย และภูมิใจในชาติ

๓) มีระบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่ได้รับการปรับปรุงให้สามารถ ประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีสัมฤทธิ์ผล และมีแนวทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา

๔) สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล โดยมีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบท เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับตามปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษาและมีระบบ ความรับผิดชอบทางการศึกษา (Educational Accountability) บนพื้นฐานสมรรถนะหลักของผู้เรียน

๕) สถานศึกษาระดับต่าง ๆ มีระบบคุ้มครองด้านความปลอดภัย สุขภาพ และ สวัสดิภาพอย่างเหมาะสม

๖) เพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการ ของภาคเอกชนและประเทศ และผู้จบอาชีวศึกษามีงานทำ

๗) ผู้เรียนอาชีวศึกษามีความรู้ ทักษะ เก่งปฏิบัติ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับ หรือ ผ่านการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ

- ๘) ผู้เรียนที่จบการศึกษาอาชีวศึกษามีความสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบการได้เอง
- ๙) บัณฑิตระดับอุดมศึกษามีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพิ่มการผลิตในสาขาที่ประเทศต้องการ และลดการผลิตในสาขาที่ไม่ตรงกับความต้องการ
- ๑๐) สถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศในอนาคต ทั้งด้านการพัฒนาคน การวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม ตลอดจนทำให้สถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถปรับตัวและแข่งขันได้ในโลก เป็นสถาบันที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑๑) ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในระดับอุดมศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนในระดับอุดมศึกษา สามารถที่จะเข้าเรียนในสาขาที่ตนถนัดได้อย่างเต็มศักยภาพ
- ๑๒) เพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณของรัฐในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ รวมถึงปรับปรุงธรรมาภิบาลในการจัดการระบบอุดมศึกษา และธรรมาภิบาลภายในสถาบันอุดมศึกษา ให้การจัดการมีความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
- ๑๓) มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล

เรื่องที่ ๖ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา มีเป้าหมาย คือ

- ๑) สถานศึกษาของรัฐมีความเป็นอิสระและมีธรรมาภิบาลในการบริหารและจัดการศึกษาครอบคลุมด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป และมีความรับผิดชอบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา
- ๒) ผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนและพื้นที่
- ๓) มีการเรียนรู้และขยายผลของนวัตกรรมที่ได้จากพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสู่การจัดการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ
- ๔) กระทรวงศึกษาธิการมีโครงสร้างที่แบ่งแยกหน้าที่และอำนาจเพื่อรองรับรูปแบบใหม่ที่แยกความรับผิดชอบในด้านนโยบาย (Policy) ด้านกำกับดูแลส่งเสริม (Regulator) ด้านการสนับสนุน (Supporter) และด้านการดำเนินการหรือการปฏิบัติการ (Operator) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ ธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อการสนับสนุนสถานศึกษาและมีบทบาท หน้าที่และอำนาจสอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เรื่องที่ ๗ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) ในการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา สร้างคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ก้าวกระโดดทันกับพัฒนาการในโลก ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายจำเพาะ ดังนี้

๑.๑) เพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่และจะมีการสร้างขึ้นต่อไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง ทั้งเป็นที่ยอมรับข้อมูลสื่อการเรียนรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว

๑.๒) เป็นกลไกในการรวบรวม คัดกรอง พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนมีกลไกในการเข้าถึงและคัดเลือกสิ่งที่ต้องการได้โดยง่าย

๑.๓) เป็นเวทีที่มีการเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะชุมชน นำไปสู่การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนซึ่งจะลดความเหลื่อมล้ำ และนำแหล่งข้อมูลสื่อการเรียนรู้ใหม่เข้ามาได้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตลอด ตลอดจนเป็นเวทีที่ให้บริการเพื่อการเรียนรู้ (service) ต่าง ๆ

๑.๔) เพื่อเร่งรัดแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างเสริมคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล หรือผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ที่มีความจำเป็นพิเศษอันเป็นการสร้างพลังให้กับผู้เรียน ครู และโรงเรียน

๑.๕) เพื่อพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถปรับบทบาทให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (facilitator) โดยเน้นให้ผู้เรียนมีวิธีหาความรู้ในโลกแห่งความรู้อันมากมายมหาศาลให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ ๒๑

๒) มีระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการระบบการศึกษา ครอบคลุมการจัดทำข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องในทุกระดับการศึกษาและทุกระบบการศึกษา

๓) คนไทยมีความฉลาดรู้ มีความเข้าใจ สามารถตัดสินใจและตอบสนองต่อการใช้สื่อและระบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

การบรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาตามแผนข้างต้น จะแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะเร่งด่วน (๒) ระยะสั้น หรือภายใน ๓ ปี และ (๓) ระยะกลาง-ระยะยาว หรือภายใน ๕ - ๑๐ ปี ทั้งนี้ ประเด็นปฏิรูปที่มีลำดับสำคัญสูงสุดและต้องดำเนินการให้บรรลุผลให้ได้ในระยะเร่งด่วน มี ๖ ประเด็น ได้แก่

๑) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. และการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อนเรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา

๓) นำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะและรูปแบบการปรับหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ

๔) สร้าง “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ” ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล นำความรู้และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

๕) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงานเพื่อการผลิตและพัฒนาครูสำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ให้ตรงตามความต้องการของประเทศ ในระยะแรกเน้นครูปฐมวัย และครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน

๖) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษาให้เริ่มดำเนินการได้ และมีความต่อเนื่องในระยะยาว

๒.๔ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑”

โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ๓) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ ๒ ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้

❖ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

❖ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ ประกอบด้วย

- ๑) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)
- ๒) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)
- ๓) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality)
- ๔) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)
- ๕) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาภายใต้ ๖ ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายวิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการศึกษาข้างต้น ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
มีเป้าหมาย ดังนี้

๑.๑ คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒ คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๑.๓ คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยกกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ ทั้งที่เป็นพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย ดังนี้

๒.๑ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒.๒ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

๒.๓ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการจัดทำแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
มีเป้าหมาย ดังนี้

๓.๑ ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๓.๒ คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

๓.๓ สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

๓.๔ แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

๓.๕ ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ

๓.๖ ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล

๓.๗ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียนและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา
มีเป้าหมาย ดังนี้

๔.๑ ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

๔.๒ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

๔.๓ ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลทุกช่วงวัย ทั้งด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศแรงงาน และการศึกษา เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
มีเป้าหมาย ดังนี้

๕.๑ คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๕.๒ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๕.๓ การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ และพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีเขียว เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

๖.๑ โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการมีความคล่องตัว ชัดเจน ตรวจสอบได้

๖.๒ ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

๖.๓ ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

๖.๔ กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

๖.๕ ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โครงการพัฒนาระบบจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา และโครงการทดลองนำร่องระบบการจัดสรรเงินผ่านด้านอุปสงค์และอุปทาน เป็นต้น

๒.๕ นโยบายของรัฐบาล (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี)

นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ในส่วนของนโยบายด้านการศึกษา โดยสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้ รัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย

และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ จัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้ ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศ และการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

รัฐบาลจะให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั้งประเทศ รวมไปถึงครูแนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหาของวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนและประกอบอาชีพ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจของนักเรียนทุกคน นอกจากนี้ รัฐบาลจะส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน โอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรงต่อความต้องการของการจ้างงาน และที่สำคัญที่สุด รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

๒.๖ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ และนำเสนอแนวนโยบายในการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีความสุข” การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต โดยสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ดังนี้

ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

๒) ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น

๓) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๔) จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ (๑ ครู ๑ Tablet)

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๑) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (๑ นักเรียน ๑ Tablet)

๑.๑) ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษา และการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้หรือฝึกอาชีพ สร้างโอกาสการมีงานทำ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันแรงงานเข้าสู่ตลาดได้เร็วยิ่งขึ้น

๑.๒) ส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจัง ออกแบบระบบการเรียนการสอนในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนที่ไหนก็ได้ และร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น สถานประกอบการ ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน นักศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๑.๓) สนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

๑.๔) สนับสนุนจัดหาแท็บเล็ต (Tablet) ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑-๓ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลกยุคดิจิทัล

๑.๕) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน (ผู้เป็นเจ้าของสัมปทานสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และภาครัฐ ในการพัฒนาเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่)

๑.๖) พัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ โดยจัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมหลักสูตรการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนการสอน

๑.๗) จัดทำระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่แหล่งความรู้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ นำแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติ มาผสมผสานการเรียนการสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียนการสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ และขยายการเรียนรู้ ไปถึงประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศ ให้มีโอกาสด้านการศึกษา เข้าถึงเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ อันจะนำไปสู่การเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมของประเทศ

๑.๘) พัฒนาการศึกษาระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ตามเวลา สถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพและความสนใจ โดยสามารถนำความรู้หรือความสามารถที่ได้จากทักษะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรม หรือการเรียนรู้ ทั้งจากสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเทียบโอนเป็นหน่วยกิตมาสะสมไว้สำหรับเทียบคุณสมบัติหรือความสามารถในการทำงานทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาได้

๑.๙) ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนสาขาที่เรียนในขณะที่เข้ารับการศึกษแล้ว เพื่อให้ตรงกับ ความถนัดและความต้องการ และตรงตามตลาดแรงงานที่ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมโดยอิสระ

๒) ๑) ๑) โรงเรียนคุณภาพ

๒.๑) จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย ๑ โรงเรียนในแต่ละอำเภอ หรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ปัจจุบัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น บ้าน (ครอบครัว) ผู้นำทางศาสนา และโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๒.๒) จัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานและการวางแผนเกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒.๓) จัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้เกณฑ์พิเศษหรือมี งบประมาณครูอัตราจ้างเพิ่มเติมในวิชาเอกที่ขาดแคลน

๒.๔) สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

๓) ระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

๓.๑) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และมีหลักสูตร

ที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๓.๒) จัดให้มีระบบแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียนและเป้าหมายชีวิต ที่ตนเองชอบ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน

๓.๓) เน้นนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์) ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นทักษะจากการปฏิบัติจริง และเสริมความสามารถด้าน Soft Skill ควบคู่กับการพัฒนา

๓.๔) ประสานความร่วมมือกับกรมสุขภาพจิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข

๔) การจัดทำระบบวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

๔.๑) ผู้เรียนและประชาชนสามารถนำหน่วยกิตที่สะสมมาใช้สำหรับเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพนำไปใช้ต่อยอดในการเรียนและความก้าวหน้าในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยื่นข้อเสนอขอรับเงินเดือนที่เหมาะสมกับประสบการณ์ที่มี

๔.๒) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา สามารถขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน และสามารถที่จะขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเอง รวมทั้งการลดระยะเวลาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเปิดโอกาสทางการศึกษาที่ยืดหยุ่นต่อการประกอบอาชีพ

๕) การจัดทำระบบวุฒิเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาประหยัดค่าใช้จ่าย

๕.๑) จัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษาหรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้ หรือไปสะสมเพื่อประโยชน์ในการได้รับการรับรองคุณวุฒิ หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ สามารถเรียนในระดับที่สูงขึ้นโดยไม่ยึดติดกับระยะเวลาในการศึกษา

๕.๒) จัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยสามารถปรับเปลี่ยนแผนการเรียนในระหว่างเรียนได้ รวมทั้งการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพ ความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต

๖) มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๖.๑) การจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ต่อเนื่อง) เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ด้วยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องกับภาคประกอบการ องค์กรวิชาชีพและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ ได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๖.๒) จัดหาเงินกองทุน เพิ่มนักเรียนสายอาชีวศึกษานำเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยประสานกับกระทรวงแรงงาน เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาที่จบมา มีตลาดรองรับ สามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๓) จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพแก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสมัครงานและการขอขึ้นเงินเดือนและการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเป็นผู้ที่อยู่ในระบบการศึกษาหรือนอกระบบการศึกษาก็ได้

๖.๔) จัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนและประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน และอาจสร้างเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้

๒.๗ นโยบายการพัฒนาการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดแนวนโยบายการพัฒนาการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ใน ๘ วาระงานพัฒนา ด้านอาชีวศึกษา (8 Agenda) ภายใต้นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ และกรอบนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑) ส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime)

๑.๑) พัฒนาแพลตฟอร์มและสื่อการเรียนรู้อาชีวศึกษา

๑.๒) ขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษา (Vocational for All)

๒) พัฒนาทักษะวิชาชีพเพื่อลดภาระของผู้เรียนและผู้ปกครอง (Skill Certificate)

๒.๑) พัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพ (Up-Skill, Re-Skill)

๒.๒) พัฒนาระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

๒.๓) พัฒนาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ (ปวพ.)

๒.๔) ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๓) ยกกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง

๓.๑) ขยายและยกระดับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVE for All)

๓.๒) ยกกระดับการขับเคลื่อนความร่วมมือกับภาคเอกชน (Active MOU / MOA)

๓.๓) พัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตผู้เรียนอาชีวศึกษาในทุกมิติ

๓.๔) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

๓.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม การวิจัย และสิ่งประดิษฐ์

๔) พัฒนาระบบการเทียบระดับการศึกษาและคลังหน่วยกิตอาชีวศึกษา (Credit Bank)

- ๔.๑) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ปวช./ปวส./ป.ตรี
- ๔.๒) พัฒนาระบบการวัดผล เทียบระดับการศึกษาและประเมินผลการศึกษา
- ๔.๓) พัฒนาระบบคลังหน่วยกิตอาชีวศึกษา
- ๔.๔) ตั้งศูนย์เทียบโอนผลการเรียนในระดับจังหวัด (๗๗ ศูนย์)
- ๔.๕) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษา

๕) พัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการศึกษาและทำงาน (Language Skills)

- ๕.๑) พัฒนาทักษะด้านภาษาให้กับผู้เรียน
- ๕.๒) ส่งเสริมทักษะด้านภาษาเพื่อการทำงานให้กับประชาชน
- ๕.๓) พัฒนาหลักสูตร ๒ ภาษา (อังกฤษ/จีน)

๖) สร้างช่างชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพเสริม (๑ วิทยาลัย ๑ ศูนย์ช่างชุมชน)

- ๖.๑) สร้างศูนย์ช่างชุมชน ๔๓๓ แห่ง
- ๖.๒) พัฒนาทักษะอาชีพช่างและสร้างอาชีพเสริม (หลักสูตรช่างชุมชน)
- ๖.๓) พัฒนา Application ช่างชุมชน

๗) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลและการบริหารจัดการ

- ๗.๑) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๗.๒) แก้ไขปัญหาความขาดแคลนครูผู้สอนอาชีวศึกษา (จัดหาครูอัตราจ้าง)
- ๗.๓) ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานในภูมิลำเนาของตนเองตามแนวทางของ ก.ค.ศ.
- ๗.๔) พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง
- ๗.๕) ส่งเสริมข้าราชการครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะและตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น
- ๗.๖) ขับเคลื่อนและบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)
- ๗.๗) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๗.๘) นำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการบริหารจัดการ
- ๗.๙) ปรับปรุงกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง

๘) เสริมสร้างภาพลักษณ์อาชีวศึกษายุคใหม่

- ๘.๑) เสริมสร้างสถานศึกษาอาชีวศึกษาแห่งความสุขและปลอดภัย
- ๘.๒) ยกกระตือรือร้นประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร
- ๘.๓) เชิดชูเกียรติศิษย์เก่าดีเด่น / สร้างต้นแบบรุ่นพี่อาชีวะ (Senior Idol)
- ๘.๔) ส่งเสริม Soft Power อาชีวศึกษา (๑ วิทยาลัย ๑ Soft Power/อัตลักษณ์)

๒.๘ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจของประเทศ ในภาพรวม เนื่องจากการอาชีวศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะ เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้ดำเนินการกิจดังกล่าว โดยจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพอ่าง ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๐ บัญญัติ ความตอนหนึ่งว่า การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษา ของรัฐ สถานศึกษา ของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีการบัญญัติรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวไว้ในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา ๔ กำหนดความหมายของการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

มาตรา ๖ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัด การศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษา วิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็น สากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือผู้ประกอบการอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา ๘ บัญญัติเกี่ยวกับรูปแบบการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยให้ จัดการศึกษาได้ ๓ รูปแบบ ดังต่อไปนี้

๑) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัด และการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไข ของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๓) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่อง การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือ สถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา ๙ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งให้จัดได้ ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

๑) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

๒) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

๓) ปริญญาตรีสาขาสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โดยที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มเติมความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึก
อบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

- ๑) การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยมีการ
กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน
- ๒) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัด
และความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี
- ๓) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนด
นโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- ๔) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลายและมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและ
ระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- ๕) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา
และการฝึกอบรมวิชาชีพ
- ๖) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและ
การฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๗) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

มาตรา ๑๑ บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน (๔)
กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึก
อบรมวิชาชีพ หลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดจนหลักเกณฑ์
การฝึกงาน และการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อขอรับ
คุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และใน (๖) บัญญัติเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิทธิ
ประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยกำหนดหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ
หรือองค์กรอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ

มาตรา ๕๑ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา
อาชีวศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา
สถาบันและสถานประกอบการ

มาตรา ๕๒ สถานประกอบการใดที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและ
การฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
เพื่อให้ได้รับการรับรองประโยชน์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานรูปแบบศูนย์การเรียน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ การยื่นคำขอและการพิจารณา
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ ให้จัดการสอนตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา
และการฝึกอบรมวิชาชีพหรือจัดการสอนตามหลักสูตรที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา
อาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการตามวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
การอาชีวศึกษากำหนด

มาตรา ๕๓ สถานประกอบการหรือภาคเอกชนอาจเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันของรัฐหรือเอกชนได้ตามความตกลงของสถานศึกษาหรือสถาบันและ สถานประกอบการนั้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ด้านความร่วมมือในการพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาและเพิ่มพูนประสบการณ์ของครูคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาหรือสถาบันให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รายได้และทรัพย์สินที่เกิด จากการดำเนินการของสถานประกอบการตามวรรคหนึ่งให้เป็นรายได้ของสถานศึกษาหรือสถาบันนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินการของสถานประกอบการหรือภาคเอกชน ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๕๔ สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี

(๒) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

มาตรา ๕๕ ครูฝึกในสถานประกอบการตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ต้องมีคุณสมบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษา หรือฝึกอบรมวิชา การศึกษาด้านอาชีพ

(๒) เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพหรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติหรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด

(๓) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้น ไม่น้อยกว่าห้าปีหรือสำเร็จการศึกษาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปีหรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขามีผลงานเป็นที่ ยอมรับในสังคมและท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีหลักการสำคัญในการสร้างความมั่นคงและสร้างความเข้มแข็งให้ การอาชีวศึกษา และการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา โดยที่มีเป้าหมายสำคัญที่จะยกระดับ คุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาไทย เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาที่มี คุณภาพ พัฒนาศักยภาพการอาชีวศึกษาในการสร้างความรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒.๙ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙)

สำหรับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙) นั้น สาระสำคัญอยู่ที่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ โดยมุ่งปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ ทั้งในด้าน

๑) สารสนเทศสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้แนวทางการพัฒนากำลังคนในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด

๒) ให้ความสำคัญกับครู และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยมุ่งเพิ่มพูนขีดความสามารถของครูในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ยกกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ โดยเน้นความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกงาน

๔) เตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในส่วนของ การตั้งรับและเชิงรุก ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถทางภาษา และสมรรถนะกำลังคนอาชีวศึกษา ให้มีมาตรฐานในระดับสากล

โดยมีประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาภายใต้บริบทความร่วมมือกับสถานประกอบการ ให้ได้ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและฝึกอบรมวิชาชีพ กำลังคนอาชีวศึกษา ที่อยู่นอกระบบให้เพิ่มขึ้น มียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล ผลิตและพัฒนาคนให้มีสมรรถนะได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคม ทั้งในประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล รวมถึงส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือในการผลิตและพัฒนาคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และสิ่งสำคัญของการอาชีวศึกษาคือการปรับภาพลักษณ์ ทัศนคติ และสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียนกลุ่มผู้ปกครองและชุมชน ยุทธศาสตร์ต่อมาคือการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้นอกระบบ โดยการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้นอกระบบการศึกษา ให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกประเด็น คือ พัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การพัฒนาหลักสูตรให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นไปตามสมรรถนะของกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาระบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพตรงตามคุณวุฒิวิชาชีพ

นโยบายที่ ๒ : พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีเป้าหมายสำคัญ คือ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาพอเพียงต่อการจัดการศึกษาระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและการฝึกอบรมวิชาชีพ รวมถึงการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มียุทธศาสตร์ที่สำคัญทั้งยุทธศาสตร์ในการสร้างเสริมปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ในการสร้างเสริมสมรรถนะและประสบการณ์เพื่อคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา การส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน

นโยบายที่ ๓ : พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ สถานศึกษาของอาชีวศึกษามีมาตรฐานในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา สถานประกอบการทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ในการยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ วิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพของชุมชน ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการเปิดสอนระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

นโยบายที่ ๔ : การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ เป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษามีทักษะการบริหารอย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหาร ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการควบคู่กันไปด้วย

๒.๑๐ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่มีกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาให้จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ การพัฒนาบุคลากรและความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และตามความนัย ข้อ ๑๐ (๒) (ก) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอจัดตั้ง การดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๗ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
 “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา
 และการฝึกอบรมวิชาชีพ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา
 และ การฝึกอบรมวิชาชีพ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

“ผู้บริหารกองทุน” หมายความว่า ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ กองทุนเพื่อพัฒนา
 การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รักษาการตามระเบียบนี้และมีอำนาจ
 ตีความ วินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ วิธีปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
 ว่าด้วยการนั้น โดยอนุโลม

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้
 ให้ขอทำความตกลง กับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๗ ให้มีกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรียกว่า
 “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนา
 คุณภาพและ มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา

ข้อ ๘ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มี
 ผู้บริจาคหรือ อุทิศให้แก่กองทุน

(๒) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๓) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นของกองทุน

ข้อ ๙ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคาร
 สถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
 การศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
 สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว

(๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ
 โดยอิสระ

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนัก
 ความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ สำนักงานคณะกรรมการ
 การอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
 จำนวนไม่เกินสามคน จากผู้ที่มีความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ หรือการลงทุน ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่น
 ที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุน เป็นกรรมการ

ให้ผู้บริหารกองทุน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา แต่งตั้งบุคคล ไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังเป็นการเฉพาะราย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก

ให้ออกหรือ เลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือกรรมการ ที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่

ของพรรคการเมืองหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการ
แต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ประธานกรรมการ
แต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจาก ตำแหน่ง

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ถูกลงโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิด ที่ได้กระทำ โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของกองทุน

(๒) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตลอดจน
กำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารกองทุนที่มาจากการสรรหาและ
พนักงาน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินของกองทุน ตามข้อ ๙

(๔) พิจารณานุมัติหรือให้ความเห็นชอบแผนงบประมาณรายรับและรายจ่าย
ประจำปีและแผนการดำเนินงานของกองทุน

(๕) กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ

ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๕ ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งหรือเท่าที่จำเป็น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้งอาจได้รับ ค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่กองทุนมีความจำเป็นต้องกำหนดอัตราค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกจากที่กระทรวงการคลังกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๘ ให้มีผู้บริหารกองทุนคนหนึ่ง ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งจากข้าราชการ หรือบุคคลภายนอกที่ได้รับการสรรหาตามข้อ ๑๙ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารกิจการของกองทุนตาม ข้อ ๒๓ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๙ ในการสรรหาผู้บริหารกองทุน ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสรรหา คณะหนึ่ง จำนวนไม่เกินห้าคน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมในการบริหารกองทุน และเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการ บริหารกองทุนพิจารณา โดยอาจเสนอรายชื่อผู้มีความเหมาะสมมากกว่าหนึ่งชื่อก็ได้

ข้อ ๒๐ ผู้บริหารกองทุนที่มาจากการสรรหา ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ

(๔) ไม่เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออกให้ออกหรือเลิกจ้างเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือกรรมการ ที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ ๒๑ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขในการจ้างผู้บริหารกองทุน ให้เป็นไป ตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจทำสัญญาจ้างผู้บริหารกองทุน

ข้อ ๒๒ ผู้บริหารกองทุนมีหน้าที่บริหารกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

ข้อ ๒๓ ให้มีสำนักงานบริหารกองทุน อยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนดังนี้

(๑) เป็นสำนักงานเลขานุการ รับผิดชอบงานธุรการและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ

(๒) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการของกองทุน

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุน

(๔) จัดทำงบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปี และแผนการดำเนินงานของกองทุน

(๕) เสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไป ตามระเบียบนี้

(๖) เสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการของผู้อำนวยการที่มาจาก การสรรหาและพนักงาน โดยความเห็นชอบ ของกระทรวงการคลัง

(๗) กำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามระเบียบนี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
ข้อ ๒๔ ให้มีโครงสร้างการบริหารงานกองทุนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) กลุ่มนโยบายและแผนงาน

(๒) กลุ่มการเงินและบัญชี

(๓) กลุ่มกฎหมาย

โดยให้มีอัตรากำลังที่เหมาะสมในการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุน โดยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง

ข้อ ๒๕ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงาน ให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น

ข้อ ๒๖ ให้ผู้บริหารกองทุนจัดทำแผนงบประมาณรายรับและรายจ่ายประจำปี รวมทั้งแผนงบประมาณ รายรับและรายจ่ายประจำปี ล่วงหน้าสามปีพร้อมแผนการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย แผนปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับและรายจ่ายประจำปี ประมาณการ กระแสเงินสด เสนอให้คณะกรรมการ พิจารณาอนุมัติ เพื่อใช้เป็นกรอบงบประมาณในการบริหารจัดการ ทุนหมุนเวียนแล้วส่งให้กระทรวงการคลัง ภายในหกสิบวันก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณของทุกปี เพื่อใช้ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ข้อ ๒๗ ให้กองทุนมีระบบบัญชีที่เหมาะสมตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและการควบคุมภายในที่ดี

ข้อ ๒๘ ให้กองทุนบันทึกการบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ตามรูปแบบและเงื่อนไขที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๒๙ ให้กองทุนจัดทำงบการเงินของกองทุน และส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือบุคคลภายนอก ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนเพื่อทำการตรวจสอบและรับรองงบการเงินของกองทุน ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

เมื่องบการเงินได้รับการตรวจสอบและรับรองแล้ว ให้ส่งกรมบัญชีกลางภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชี

ข้อ ๓๐ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ชื่อบัญชี “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” เพื่อฝากเงินของกองทุนที่ได้รับจาก หน่วยงานในราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค และห้ามมิให้นำเงินไปใช้จ่ายก่อนส่งเข้าบัญชีเงินฝาก

ในกรณีที่มีความจำเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจขอเปิดบัญชีเงินฝากไว้ ณ ธนาคาร ของรัฐ หรือธนาคารพาณิชย์ ในชื่อบัญชีเช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง เพื่อไว้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ภายในวงเงินและ เงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๓๑ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดบัญชีเงินฝาก การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาและการนำส่งเงินในกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๓๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานำเงินที่ได้รับส่งเข้าบัญชีของกองทุนที่เปิด ที่กรมบัญชีกลาง หรือบัญชีเงินฝากธนาคารที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ตามข้อ ๓๐ วรรค ๒ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่รับเงิน

ข้อ ๓๓ การใช้จ่ายเงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ข้อ ๓๔ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้อนุมัติการใช้จ่ายเงินของกองทุนภายใต้ กรอบประมาณการรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ตามข้อ ๒๖

เมื่อได้รับอนุมัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารกองทุนหรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจสั่งจ่าย และเบิกเงินของกองทุน

ข้อ ๓๕ การนำเงินของกองทุนไปดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และให้กระทำได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ฝากไว้กับธนาคารของรัฐ หรือธนาคารพาณิชย์
- (๒) ซื้อพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย หรือรัฐวิสาหกิจ
- (๓) ซื้อตราสารแห่งหนึ่งโดยมีกระทรวงการคลังรับรอง หรืออ่าวาล หรือค้ำประกัน

เงินต้นและดอกเบี้ย

ข้อ ๓๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดให้มีการตรวจสอบภายในที่ดี โดยอย่างน้อยให้ผู้ตรวจ สอบภายในรายงานปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกองทุน พร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ บริหารกองทุนอย่างน้อยสามเดือนต่อหนึ่งครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีประสิทธิภาพ ข้อ ๓๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำรายงานตามที่กรมบัญชีกลาง กำหนดดังต่อไปนี้

- (๑) รายงานแผนรายรับและแผนรายจ่ายประจำปี
- (๒) รายงานผลรายรับและผลรายจ่ายรายเดือน
- (๓) งบทดลองรายเดือนและภาวะผูกพัน ณ วันสิ้นเดือน
- (๔) รายงานการรับจ่ายและการใช้จ่ายเงินรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน
- (๕) รายงานทางการเงินอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุน

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาส่งรายงานทางการเงินตามวรรคหนึ่ง ต่อกรมบัญชีกลาง ภายในระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้วางหลักเกณฑ์และแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนไว้อย่างครอบคลุม แต่การขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมนั้นยังคงเป็นปัญหาและไม่สามารถดำเนินการให้การบริหารจัดการกองทุนดังกล่าวเดินหน้าไปได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

๒.๑๑ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) จัดตั้งขึ้นตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้กองทุน และมีการบริหารงานที่เป็นอิสระ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่กองทุนฯ ดังนี้

๑) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

๒) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส และผู้ด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้มีการเรียนการสอนที่ทำให้ ผู้เรียนสามารถรู้และพัฒนาได้ตามความถนัดและศักยภาพของตน

๖) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครู ให้มีจิตวิญญาณ ของความเป็นครู มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและ การพัฒนาผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาโดยมีแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมหรือ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู

๗) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาสนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงาน และการยกระดับความสามารถของคนไทย การขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือด้อยโอกาสตาม (๒) และ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในการนี้ ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย ในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง กองทุนจะดำเนินการเองหรือร่วมกับ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือภาคเอกชนในการดำเนินการก็ได้

โดยหน้าที่และอำนาจของสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ประกอบด้วย

๑) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) ทำหน้าที่ธุรการและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

๓) ศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

๔) สนับสนุนและเผยแพร่ผลการศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้ตาม (๓) และการนำผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการดังกล่าว

๕) ส่งเสริมและรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริจาคหรือให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหรือของกองทุน

๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้จัดสรรทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสและสร้างความเสมอภาคด้านการศึกษา ภายใต้ทุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑) โครงการทุนเสมอภาค (โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข) Conditional Cash Transfer แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ระบุให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่ข้อเท็จจริงมีเด็กกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้เรียนฟรี แต่ความยากจนในระดับที่รุนแรงกว่า ยังเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถมาเรียนได้ เช่น ไม่มีค่าครองชีพ ค่าอาหาร ค่าเดินทาง การช่วยเหลือลักษณะนี้จึงยังไม่สามารถแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้ จึงนำมาสู่โครงการ จัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer : CCT) หรือทุนเสมอภาค ที่เริ่มต้นในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

โดยที่โครงการนี้มีรากฐานจากงานวิจัย ๓ เรื่องสำคัญ ได้แก่ บัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ (National Education Account of Thailand : NEA) การวิจัยระบบเกณฑ์การคัดกรองรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Tests) และระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยนเรศวร นำมาสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย “การปฏิรูปการจัดสรรงบประมาณเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” (Equity-based Budgeting) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามอุปสงค์ (Demand-side Financing) ตรงตามความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลในบริบทพื้นที่ ซึ่งแตกต่างกันเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาและบรรเทาอุปสรรคการมาเรียน นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการศึกษา เป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำที่ต้นทาง ปกป้องเด็กไทย ไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา

๒) ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง (สร้างคน สร้างโอกาส สร้างงาน) บุคลากรจากสายอาชีพชั้นสูงถือเป็นกำลังคนที่มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิตและเศรษฐกิจ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเริ่มจัดตั้งโครงการ “ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง” ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐

จุดนี้เองจึงนำมาสู่โครงการ “ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง” มีลักษณะเป็นทุนให้เปล่าที่สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชน จากครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ ๒๐ ล่างของประเทศ มีโอกาสศึกษาต่อสายอาชีพในสาขาซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หนึ่งในตัวเลขที่สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุด ร้อยละ ๒๐ ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มีโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยเฉลี่ยเพียง ร้อยละ ๕ หรือประมาณ ๘,๐๐๐ คน ต่อรุ่น ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยครอบครัวทั่วไปที่ได้เรียนต่อระดับอุดมศึกษาประมาณ ร้อยละ ๓๒ เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสเหล่านี้เป็นกลุ่มที่อยู่กันบึงของสังคมไทย

ภารกิจหลักหนึ่งของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) คือ การช่วยเหลือเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาสศึกษาต่อเติมศักยภาพ ด้วยงบประมาณจำกัดที่ต้องคิดค้นวิธีการลงทุนเพื่อพัฒนาเรื่องนี้ให้ถูกจุด เริ่มต้นจากโจทย์ที่ว่า การเรียนรูปแบบไหน ที่สร้างโอกาสให้กับเยาวชนกลุ่มนี้มากที่สุด และยังตอบโจทย์ทางเศรษฐกิจของประเทศควบคู่กันไปด้วย

๓) โครงการทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น เป็นโครงการที่ช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลเป็นครูรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนชุมชนบ้านเกิด โดยความร่วมมือของ ๖ หน่วยงาน คือ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

เป้าหมายของโครงการ

๑) สร้างโอกาสให้กับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลที่มีใจรักในวิชาชีพครูและมีศักยภาพในการเรียนรู้ ได้เรียนจบจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีอย่างมีคุณภาพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะพื้นฐานของวิชาชีพครู มีสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีสมรรถนะของการเป็นนักพัฒนาชุมชน และกลับไปเป็นครูในโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

๒) ครูรุ่นใหม่ นวัตกรรมการผลิตและพัฒนาครู หลักสูตรการผลิตและพัฒนาครูแนวใหม่ และสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู

๓) พัฒนาคุณภาพโรงเรียนของชุมชน โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ๑,๕๐๐ แห่ง มีครูเพียงพอ และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่นจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำให้กับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนจากครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสที่มีฐานะยากจนที่สุด ร้อยละ ๒๐ แรกของประเทศ ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (learning access & learning outcome) และกลับไปเพิ่มโอกาสให้นักเรียนในชุมชนบ้านเกิดตนเองเพื่อลดวงจรความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ห่างไกลอย่างยั่งยืน ๑) นักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีจิตวิญญาณความเป็นครู

๒) ได้รับทุนเรียนครูจนจบปริญญาตรีอย่างคุณภาพปีละประมาณ ๓๐๐ คน จำนวน ๕ รุ่น

๓) ได้บรรจุเป็นครูรุ่นใหม่ในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลระดับตำบลประมาณ

๒,๐๐๐ แห่ง

๔) อัตราครูจะเพียงพอต่อความต้องการภายในระยะเวลา ๑๐ ปี

วัตถุประสงค์

๑) ผลิตครูรุ่นใหม่ทั้งหมด ๑,๕๐๐ คน ตอบสนองความต้องการของโรงเรียนตามแหล่งชุมชน

๒) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานพัฒนาศักยภาพครูและหน่วยงานที่ใช้ครู ตั้งแต่ต้นทาง

- ๓) ปรับปรุงการผลิตและพัฒนาบุคลากรครูให้สอดคล้องกับสภาพงานในชุมชนที่ห่างไกล
 ๔) สร้างเครือข่ายสำหรับรับการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
 ของประเทศ

โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูกว่า ๑๕ แห่ง
 ทั่วประเทศ ในการเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง มุ่งผลิตครูคุณภาพเพื่อสนองความต้องการของชุมชน
 ทั้งการพัฒนาหลักสูตรการผลิตและพัฒนาครู การจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่ และกิจกรรมส่งเสริม
 ความเป็นครูเพื่อให้ได้บัณฑิตครูคุณภาพตามเป้าหมาย สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน
 ในพื้นที่ห่างไกล เพื่อเป็นนวัตกรรมและองค์ความรู้ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตและพัฒนาครู
 (Systems change) อันจะนำไปสู่การร่วมมือกันยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศอีกด้วย

๔) ทุนพัฒนาอาชีพและนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี ๒๕๖๕ โครงการส่งเสริม
 โอกาสทางการเรียนรู้และพัฒนาทักษะเยาวชนและแรงงานนอกระบบ เพื่อพัฒนาอาชีพที่ใช้ชุมชน
 เป็นฐาน ปี ๒๕๖๕ (ทุนพัฒนาอาชีพและนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน) มุ่งเน้นกระบวนการค้นหา
 รูปแบบ สร้างกระบวนการทางสังคมขึ้นใหม่ เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้ขาดแคลน
 ทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะเยาวชนที่ออกจากกระบวนการศึกษาแล้ว และแรงงานนอกระบบ
 ซึ่งเป็นกลุ่มทรัพยากรมนุษย์ที่รายได้ต่ำและอ่อนแอที่สุดในระบบเศรษฐกิจของไทย ได้ค้นพบศักยภาพ
 ตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และยกระดับการทำงานเชิงระบบ โดยทำงานร่วมในลักษณะภาคีเครือข่าย
 ในพื้นที่ ระหว่างภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคเอกชน

วัตถุประสงค์โครงการ

๑) ยกระดับทักษะ เพื่อให้กลุ่มประชากรวัยแรงงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส
 ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้รับการยกระดับ
 ทักษะ มีอาชีพที่เป็นไปตาม ศักยภาพและความต้องการ

๒) ศึกษาและพัฒนา เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาอาชีพกลุ่มประชากร
 วัยแรงงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

๓) ค้นหานวัตกรรมชุมชน เพื่อค้นหานวัตกรรมชุมชนที่เสริมสร้างขีดความสามารถ
 ของกลุ่มเป้าหมายและชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้จนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักการและกรอบแนวคิดโครงการ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
 เปิดรับข้อเสนอโครงการ (Proposal) จากหน่วยงานสถาบันการศึกษาทั้งรัฐและเอกชน องค์กรชุมชน
 มูลนิธิ องค์กรสาธารณประโยชน์ และกิจการเพื่อสังคมที่มีแนวคิดการพัฒนา นวัตกรรมชุมชน หรือการพัฒนา
 ทักษะอาชีพที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดย กสศ. จะคัดเลือกโครงการที่มีศักยภาพ
 สูงสุดเข้าร่วมโครงการ และทำสัญญากับหน่วยเสนอโครงการ ตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ ๔ แนวคิด ได้แก่

๑) ใช้ชุมชนเป็นฐาน การใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based) โดยการยกระดับ
 การประกอบอาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยจัดให้มีกระบวนการเสริมศักยภาพและใช้ทุนของชุมชน
 ในการพัฒนาอาชีพ มีการกำหนดแผนธุรกิจและแผนกำลังคนที่เหมาะสม โดยขั้นแรกให้ชุมชนสามารถ
 พึ่งพาภายในชุมชน (Self-Sufficient) ก่อนนำไปสู่การแลกเปลี่ยนระหว่างชุมชน (Barter Trade)
 การส่งขายนอกชุมชน (Domestic Trade) และอาจนำไปสู่การส่งออก (Export) ได้

๒) พัฒนาทักษะการประกอบอาชีพด้วยตนเอง การพัฒนาทักษะการประกอบ การด้วยตนเองบนพื้นฐานทรัพยากรชุมชน /แรงงานฝีมือในชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะใหม่ ที่จำเป็น (Reskill) การเสริมทักษะในบริบทใหม่ (Upskill) การพัฒนาข้อมูลทักษะอาชีพรายบุคคล (Career Profile) ผ่านทักษะสำคัญ ๔ ด้าน ดังต่อไปนี้

๒.๑) ทักษะสุขภาพเกี่ยวกับ COVID-19 (COVID-19 Literacy) และการฟื้นฟู ทางจิตใจ โดยการส่งเสริมชุมชนเข้าสู่วิถีสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดีการสร้าง ความเข้าใจระดับชุมชน ที่ถูกต้อง การป้องกันและลดการตีตราทางสังคมตามแนวทางของกรมควบคุมโรค

๒.๒) ทักษะชีวิตด้านเศรษฐศาสตร์ จัดทำระบบบัญชีครัวเรือนการออม รายรับ รายจ่าย การบริหารหนี้สิน

๒.๓) ทักษะเฉพาะอาชีพ การประกอบ การด้วยตนเอง ปฏิบัติงานจริงในชุมชนหรือ สถานประกอบการ

๒.๔) ทักษะการบริหารจัดการสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ การคิดแบบเติบโต และ ความสามารถในการปรับตัวและการหางาน รวมทั้งการใช้ IT

๓) เสริมสร้างสมรรถนะเพื่อความยั่งยืน โดยจะส่งเสริมบทบาทในการเป็นเจ้าภาพหลัก

๔) ติดตามประเมิน ถอดความรู้ เพื่อประเมินผลสำเร็จการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม เป้าหมาย รวมถึงมีการสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) ทูทพระกนิษฐาสัมมาชีพ งานศึกษาขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ หรือ OECD พบว่าประเทศไทย มีกลุ่มนักเรียนช่างเผือกที่มีฐานะยากจนกลุ่มล่างสุด ๒๕ % ของประเทศ แต่สามารถทำคะแนนได้อยู่ในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ๒๕ % ของประเทศ โดยประเทศไทยมีเด็กช่างเผือกกลุ่มนี้จำนวน ๑๓ % ของเด็กในกลุ่มเศรษฐกิจฐานะล่างสุด (bottom 25%) หรือ ๖,๑๑๑ คน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยโออีซีดีซึ่งมี ๑๑.๓ % ซึ่งหากเด็กกลุ่มนี้ไม่ได้รับโอกาสสนับสนุน การเรียนต่อจะมีแนวโน้มหลุดออกนอกระบบการศึกษา หรือได้รับการศึกษาที่ไม่สามารถแสดงศักยภาพ หรือได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศสอดคล้องกับ ข้อมูลเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส มีโอกาสศึกษาต่อระดับสูงเพียงร้อยละ ๕ (หรือ ๘,๐๐๐ คน) ต่ำกว่า เทียบกับค่าเฉลี่ยของประชากรประเทศที่มีโอกาสถึงร้อยละ ๓๐

เป้าหมายของโครงการทูทพระกนิษฐาสัมมาชีพ

๑) ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาต่อเติมศักยภาพให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้ใกล้จบ ปวส. หรือ อนุปริญญาสายอาชีพให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาต่อเติมศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ระดับ ปริญญาตรีถึงปริญญาเอก โดยต้องเป็นเยาวชนที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม มีความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และมีเจตคติที่ดีต่อสายอาชีพแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส ตามเกณฑ์ของ กสศ.

๒) เสริมสร้างสมรรถนะของกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการสายอาชีพ โดยสาขา ที่ส่งเสริมจะเป็นสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการและพัฒนา กำลังคนของประเทศ โดยเฉพาะในสาขา ที่เป็นกลุ่ม New Growth Engine (กลุ่ม First S-curve และกลุ่ม New S-curve) เทคโนโลยีดิจิทัล และสาขาที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

๓) การส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือภาคประกอบการมีส่วนร่วมในการลงทุนในลักษณะ co-funding โดยสามารถทำในรูปแบบการใช้โจทย์ศึกษาวิจัยจากภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการในการทำ

โครงการ/วิจัยของนักศึกษาทุน มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ หรือการประยุกต์ใช้งานแบบใหม่ร่วมกัน ระหว่างภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการและนักศึกษาทุน จากการศึกษาวิจัยสู่ภาคการผลิต และภาคบริการ เป็นการเพิ่มมูลค่าของโครงการ โดยภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการร่วมลงทุนทางการศึกษา

๔) การพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ในการบ่มเพาะและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านกิจกรรมเสริมคุณภาพ อาทิ โครงการ (Project-based learning) การเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการฝึกงาน (Internship/Attachment) จากประสบการณ์จริงของพี่เลี้ยง และภาคผู้ประกอบการ เพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในสายงาน เป็นการสร้างกำลังคนที่มีความรู้และทักษะวิชาชีพ

เกณฑ์การเสนอชื่อผู้รับทุน สถาบันการศึกษาเป็นผู้เสนอชื่อผู้รับทุน โดยสามารถเสนอชื่อนักศึกษาผู้รับทุนสาขาละไม่เกิน ๒ คน สถาบันการศึกษาที่สามารถเสนอชื่อได้ ได้แก่ สถาบันที่มีนักศึกษา กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่อง/เทียบโอนในปีการศึกษา ๒๕๖๒ ในสาขาที่กำหนด ได้แก่

๑) สาขาที่เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ ได้แก่

- อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-curve)
- อุตสาหกรรมยานยนต์ใหม่
- อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ
- อุตสาหกรรมกลุ่มรายได้ดีและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร
- อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ทุนยนต์เพื่ออุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์
- อุตสาหกรรมดิจิทัล
- อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

๒) สาขาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (STEM) และเทคโนโลยีดิจิทัล

การสนับสนุน

๑) ทุนการศึกษา (ค่าใช้จ่ายรายเดือน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การเรียน)

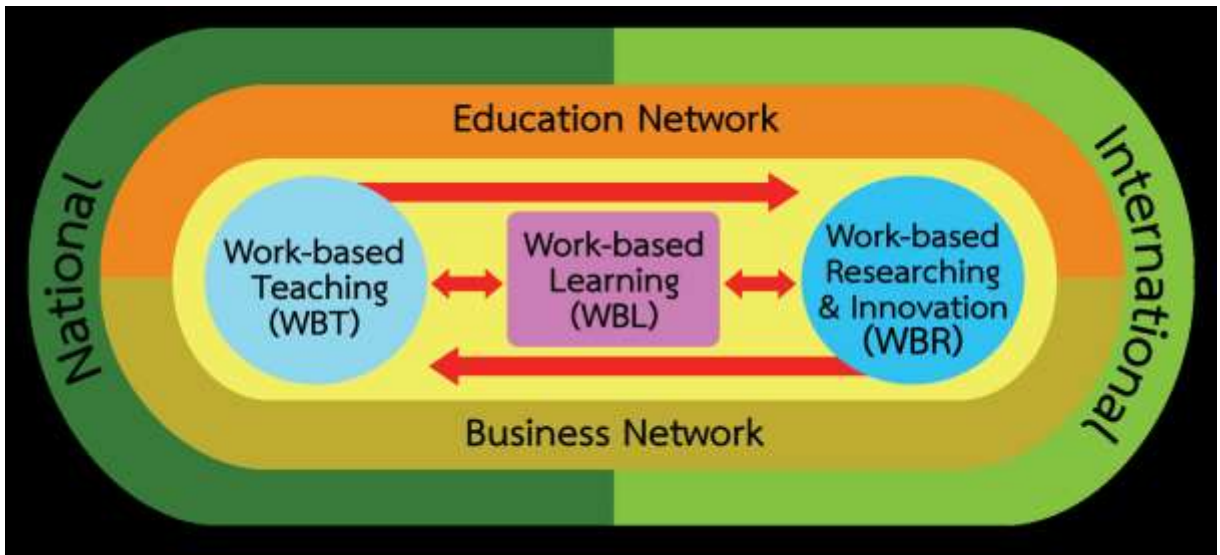
๒) การสนับสนุนการทำโครงการ/วิจัย

๓) การสนับสนุนวิจัยระยะสั้นในต่างประเทศ

๔) การศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ (เฉพาะระดับปริญญาโทและปริญญาเอก)

๒.๑๒ กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ คือ สถาบันอุดมศึกษาเพียงหนึ่งเดียวที่เน้นเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษาอย่างจริงจังและครบถ้วน เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในเชิงวิชาการและสามารถปฏิบัติงานได้จริง โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการเรียนรู้ปฏิบัติ หรือฝึกงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนจริง ๆ (Work-based Education) และสถานที่ฝึกงานนั้น ก็เป็นองค์กรธุรกิจมีอาชีพที่เต็มไปด้วยมีอาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ ด้วยวิธีนี้จะทำให้จบการศึกษาพร้อมประสบการณ์การทำงานที่แท้จริง อีกทั้งยังรู้รอบถึงปัญหา และการแก้ไขในสายงานอาชีพนั้น ๆ ด้วยการจัดการศึกษาแบบ Work-based Education (WBE) มี ๓ องค์ประกอบที่สำคัญ

Work-based Teaching (WBT) เป็นการเรียนภาคทฤษฎี หลักการทั่วไป และการเรียนรู้วิชาการศึกษาทั่วไปให้นักศึกษามีความสมบูรณ์ นอกจากเป็นความรู้จากตำราแล้ว ได้รับการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจากผู้ปฏิบัติงานจริงในองค์กร เตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ในส่วนที่สองคือ WBL โดยเน้น

- สอนทฤษฎีสู่การปฏิบัติ และ How to
- Centerized ตามนักศึกษา และผู้ประกอบการ
- ให้ Knowledge และ Passion เพื่อเกิด Imagination

Work-based Learning (WBL) เป็นการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติงานจริงอย่างมีแบบแผนรองรับกล่าวคือการจัดวางโปรแกรม ครูฝึก และมีระบบการติดตามประเมินอย่างเป็นระบบในองค์กร การจัดการเรียนการสอนจะมีการสลับกันระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการฝึกปฏิบัติงานตามโจทย์ที่กำหนดให้อย่างต่อเนื่องรวม ๔ – ๘ ครั้ง ตามความเหมาะสมของหลักสูตร และออกแบบสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการเพื่อให้มีการบูรณาการระหว่างทฤษฎีกับภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง ในกระบวนการนี้นักศึกษาสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมหรือแม้กระทั่งการทดลองในสถานประกอบการจริง ในโจทย์เดิมหรือศึกษาร่วมกับนักศึกษา คณาจารย์ข้ามสาขาวิชาจนได้ข้อสรุปเป็นโครงการหรือแม้แต่สร้างเป็นนวัตกรรมเพื่อเข้าสู่เวทีประกวดในระดับสถาบันและกลุ่มธุรกิจเพื่อสร้างความรู้ใหม่กลับไปสู่องค์กรได้อีกด้วย โดยเน้น

- ๑) มีส่วนร่วมในการวางโปรแกรมจากสถานประกอบการ Win-Win
- ๒) ร่วมกำหนด Student Competencies ที่ต้องมี และต้องสร้างในการฝึกงาน
- ๓) มีครูฝึกที่สถานประกอบการ
- ๔) มีพี่เลี้ยง (CCDS) ของสถาบันให้คำปรึกษา
- ๕) มีอาจารย์นิเทศ ทำงานร่วมประสานวิชาการสู่ภาคปฏิบัติ
- ๖) มีระบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
- ๗) มีการทำ Learning Reflection
 - นำเสนอโดยนักศึกษา
 - Feedback โดยพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศฯ

Work-based Researching (WBR) เป็นการศึกษาของคณาจารย์จากปัญหาวิจัยจริงในองค์กรที่ผลวิจัยพร้อมนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้โดยตรง และกลับมาสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน

การจัดการศึกษาแบบ WBE จะเป็นกระบวนการต่อเนื่องสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ๔ - ๕ ปี ทำให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเป็นเวลาร้อยละ ๔๐ - ๕๐ ของเวลารวมทั้งหมด โดยเน้น

๑) โจทย์วิจัยขายได้ก่อน

๒) เชื่อมผลการวิจัยสู่ห้องเรียน เป็นผลงาน วิชาการ ความก้าวหน้าในอาชีพวิชาการ และผลตอบแทน

๓) สร้างสรรค์ นวัตกรรม ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกโจทย์

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ โดยที่บทบาทของกองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนผู้เรียนนั้น หนึ่งในสิ่งสำคัญในการสร้าง “ความสำเร็จทางการศึกษา” คือ “การมอบโอกาส” เพื่อต่อยอดความฝันให้กับเยาวชนทุกกลุ่มได้เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม สิ่งเหล่านี้ถือเป็นมิติสำคัญเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้เยาวชน ได้คำนึงถึงคุณค่าของตัวเองในฐานะบุคลากรของชาติ ดังเช่น “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๕ ด้วยความร่วมมือระหว่าง บมจ.ซีพี ออลล์, กลุ่มพันธมิตรคู่ค้าทางธุรกิจ ผู้บริหารและบุคคลทั่วไป เพื่อมอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทยอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการมอบทุนสนับสนุนค่าครองชีพแก่นักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

โดยที่มาและการกำเนิดของกองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ นั้น นายก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์ ประธานกรรมการบริหาร บมจ.ซีพี ออลล์ ผู้ก่อตั้งร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ในประเทศไทย และที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้ (PIM SMART) กล่าวว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) มีนักศึกษากว่า ๑๕,๐๐๐ คน ซึ่งมีเยาวชนจำนวนหนึ่งที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างลำบาก ทำให้นักศึกษาต้องทำงานพิเศษหรือทำงานล่วงเวลาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพจึงได้จัดตั้งกองทุนดังกล่าวขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถรักษาสมดุลทั้งด้านวิชาการ ฝึกปฏิบัติงาน รวมถึงเรียนรู้คุณค่าของการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นทุนให้เปล่าไม่ต้องขอใช้คืนเมื่อสำเร็จการศึกษา จากความร่วมมือของทุกภาคส่วนทำให้กองทุนฯ เติบโตอย่างมั่นคง และสามารถช่วยเหลือให้นักศึกษาได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ในปี ๒๕๖๕ คณะกรรมการกองทุนฯ ได้จัดงาน PIM SMART Star ต่อเนื่องเป็นปีที่ ๓ เพื่อเชิดชูและมอบ

เกียรติบัตรให้กับศิษย์เก่าที่มีความประพฤติดี และยังเป็น การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศิษย์เก่า อาจารย์ รุ่นพี่ รุ่นน้อง ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายของการฝึกปฏิบัติงานและการช่วยเหลือกัน โดยตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา กองทุนนี้มีนักศึกษาได้รับการสนับสนุนและสามารถช่วยเหลือนักศึกษาให้มีชีวิตที่ดีขึ้นได้รวมกว่า ๑,๖๙๑ คน

ซึ่งทั้งหมดเป็นความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร บุคลากร ซีพี ออลล์ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร พีไอเอ็ม และพันธมิตรทางธุรกิจที่ร่วมสนับสนุนค่าครองชีพ ก่อให้เกิด “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ นอกจากนี้ให้ทุนในการดำรงชีวิตกับนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์แล้วยังให้คำแนะนำ ให้ความรู้กับนักศึกษาควบคู่ไปกับการจัดหางานพิเศษ และพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ พร้อมส่งเสริมนักศึกษาตามความถนัด มีกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ ซึ่งจะหล่อหลอมให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองได้ ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ถือเป็น การสร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองและครอบครัว เพื่อก้าวออกไปเป็นบุคลากรที่แข็งแกร่งให้กับองค์กรที่ตนเองสังกัด และทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า

สนับสนุนทุนการศึกษา ได้เรียนรู้จากการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน

ที่มา: สำนักประกันและพัฒนาคุณภาพการศึกษ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (2565)

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรรมและพัฒนาอาชีพ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (2565)

ปัจจุบัน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ หรือ พีไอเอ็ม สถาบันการศึกษาเพื่อสังคม ในกลุ่ม ซีพี ออลล์ มีนักศึกษาที่กำลังศึกษา และศิษย์เก่าที่จบการศึกษารวมกว่า ๒๑,๐๐๐ คน พีไอเอ็ม จึงไม่ได้เป็นเพียงมหาวิทยาลัยแห่งองค์กรธุรกิจ หรือ Corporate University แต่ยังเป็นมหาวิทยาลัย แห่งการให้โอกาส เพราะตระหนักเสมอว่านักศึกษาที่เข้ามาเรียนที่นี่มีความหลากหลาย ทั้งภูมิหลัง ครอบครัว ฐานะความเป็นอยู่ ฯลฯ

กองทุนฯ นี้เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพในตัวเอง ขาดเพียงโอกาสในการแสดงศักยภาพ กองทุนฯ นี้ ช่วยให้ผู้เรียนที่ขาดโอกาสบางอย่างของชีวิตได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาที่สถาบันแห่งนี้และทำให้ค้นพบและแสดงศักยภาพในตัวเอง ที่สำคัญกว่านั้น กองทุนฯ นี้ ยังได้ให้โอกาสในการเข้าร่วมทำ กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ปลูกฝังความเป็นจิตอาสา เรียนรู้การเป็นผู้ให้ด้วย ซึ่งผลจากการเรียนรู้การเป็นผู้ให้ ตั้งแต่แรกนี้ทำให้เราเป็นคนที่น่ารักถึงผู้อื่นเสมอ

“การศึกษาคือประตูสู่นาคตที่ดี ซีพี ออลล์ มุ่งหวังต้องการเห็นเด็กและเยาวชน ของชาติมีหัวใจที่เปี่ยมด้วยความฝันและมีความหวังอันสดใส จึงมอบโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นอย่างเท่าเทียม สำหรับนำไปสร้างอนาคตที่ตาม ต้องการ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป”

การได้งานทำและเงินเดือนเฉลี่ย ปี 60-65

ทั้งนี้ กลุ่มซีพี ออลล์ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ “คน” ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงได้ก่อตั้งสถาบันการศึกษาเพื่อสังคมขึ้นมา ๒ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ (PAT) และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) รวมถึงศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์อีกกว่า ๒๐ แห่งทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาเยาวชนไทยให้มีโอกาสในการเข้า ศึกษาต่อตามความต้องการ เพื่อนำความรู้ความสามารถกลับมาพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติ รวมถึง การประกอบอาชีพในอนาคต ตามปณิธานของซีพี ออลล์ “ร่วมสร้างสรรค์และแบ่งปันโอกาสต่อกัน” โดยในปี ๒๕๖๖ นี้ ซีพี ออลล์ เตรียมมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียน นักศึกษา เรียนปัญญาภิวัฒน์ฯ รวม ๙,๘๐๐ ทุน เป็นเงินกว่า ๙๐๒ ล้านบาท โดยมอบทุนการศึกษาต่อเนื่องกว่า ๑๘ ปี รวมกว่า ๘๔,๐๐๐ ทุน เป็นมูลค่ารวมกว่า ๗,๓๐๐ ล้านบาท ในขณะที่วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ (PAT) ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๔๘ โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการด้วยความร่วมมือ

กับสถานประกอบการ เป็นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติงาน (Work-based Learning) สร้างองค์ความรู้ทางด้านธุรกิจแบบองค์รวม โดยแบ่งเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใน ๒ สาขาวิชา ได้แก่ สาขางานธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ และสาขางานไฟฟ้ากำลัง และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใน ๓ สาขาวิชา ได้แก่ สาขางานธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ สาขางานเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ และสาขางานเทคนิควิทยาการนาฬิกา รวมถึงเปิดศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ อีกจำนวน ๒๐ แห่งทั่วประเทศ เพื่อเยาวชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ผ่าน Internet broadcasting for Classrooms โดยปีการศึกษา ๒๕๖๖ ซีพี ออลล์ เตรียมมอบทุนการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้กับนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ (PAT) รวมจำนวนกว่า ๖,๕๐๐ ทุน เป็นจำนวนเงินมูลค่ากว่า ๑๑๐ ล้านบาท

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๕๐ ในฐานะมหาวิทยาลัยแห่งองค์กรธุรกิจ (Corporate University) สถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกและแห่งเดียวของประเทศไทย ที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า Work-based Education ซึ่งเป็นการเชื่อมภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ ทั้งหลักสูตรไทยและนานาชาติ ปัจจุบันเปิดสอนระดับปริญญาตรี ๑๑ คณะวิชา โดยในปี ๒๕๖๒ ได้จัดตั้งสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ วิทยาเขตอีอีซี จังหวัดชลบุรี ซึ่ง ซีพี ออลล์ เตรียมมอบทุนการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้กับนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) รวมจำนวนกว่า ๓,๓๐๐ ทุน รวม ๗๙๒ ล้านบาท รวมปีการศึกษา ๒๕๖๖ ซีพี ออลล์ เตรียมมอบทุนการศึกษาเรียนปัญญาภิวัฒน์ฯ รวม ๙,๘๐๐ ทุน เป็นเงินกว่า ๙๐๒ ล้านบาท โดยที่ ซีพี ออลล์ ได้ส่งมอบความรู้ผ่านนวัตกรรมเทคโนโลยีและส่งเสริมการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อเสริมสร้างความสามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนของชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้เป็น “คนเก่ง คนดี” ผ่านหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ โดยมีนักเรียนนักศึกษา จบการศึกษารวมแล้วกว่า ๔๐,๐๐๐ คน เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

บทที่ ๓

การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๓.๑ สถานการณ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา

การจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้มีการออกกฎหมายว่าด้วย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจส่วนบุคคลบางประการเพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ซึ่งการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงได้ตราพระราชบัญญัติที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑” ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุน ได้แก่

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ (บัญญัติเจตนารมณ์ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กองทุน กสศ.)

๒) พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ (พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กร)

๓) การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ (คณะกรรมการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นหน่วยงานรับทราบงานจากคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้)

๔) พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ (มีการกำหนดให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัตินี้)

๕) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๗๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

๖) ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๔๑๒) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพื่อยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

๒) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส และผู้ด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัด และมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้มีการเรียนการสอนที่ทำให้ ผู้เรียนสามารถรู้และพัฒนาได้ตามความถนัดและศักยภาพของตน

๖) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครูให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาโดยมีแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู

๗) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาสนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงาน และการยกระดับความสามารถของคนไทย การขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสตาม ๒) และ ๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย ในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง กองทุนจะดำเนินการเองหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นของภาครัฐหรือภาคเอกชนในการดำเนินการก็ได้

โดยที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

๓) ลงทุนหาผลประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของกองทุน

๔) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดการลงทุนตาม ๓) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

๑) กำหนดนโยบาย เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของกองทุน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้วย

๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการและผลการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการพัฒนานวัตกรรม แผนบริหารความเสี่ยง และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทุน

๔) ควบคุมดูแลและจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางตาม ๑) และแผนและงบประมาณตาม ๓) โดยต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การพัสดุ การบัญชี การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง การติดตาม การประเมินผล และการเปิดเผยผลการทำงาน และระเบียบอื่นใดที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุน

๖) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบข้อมูลและการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย เด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้ด้อยโอกาส ครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และครู

๗) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญในการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕

๘) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสรรหาผู้จัดการ ออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๙) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตาม ๑) ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย

นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานตาม ๑) และแผนและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติตาม ๓) ให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วยระเบียบตาม ๕) ๖) ๗) และ ๘) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้และให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนความเหมาะสมของระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยทุกรอบห้าปีนับแต่วันที่ระเบียบนั้นมีผลใช้บังคับโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วยความในวาระเพื่อให้ใช้บังคับแก่การออกระเบียบและประกาศตาม ๙) ที่มีผลใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตาม ๑๐) ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินของกองทุน และให้กำหนดภารกิจและกรอบเวลาดำเนินงานของคณะกรรมการหรือคณะทำงานให้ชัดเจน

หน้าที่และอำนาจของสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

๑) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) ทำหน้าที่ธุรการและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

๓) ศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

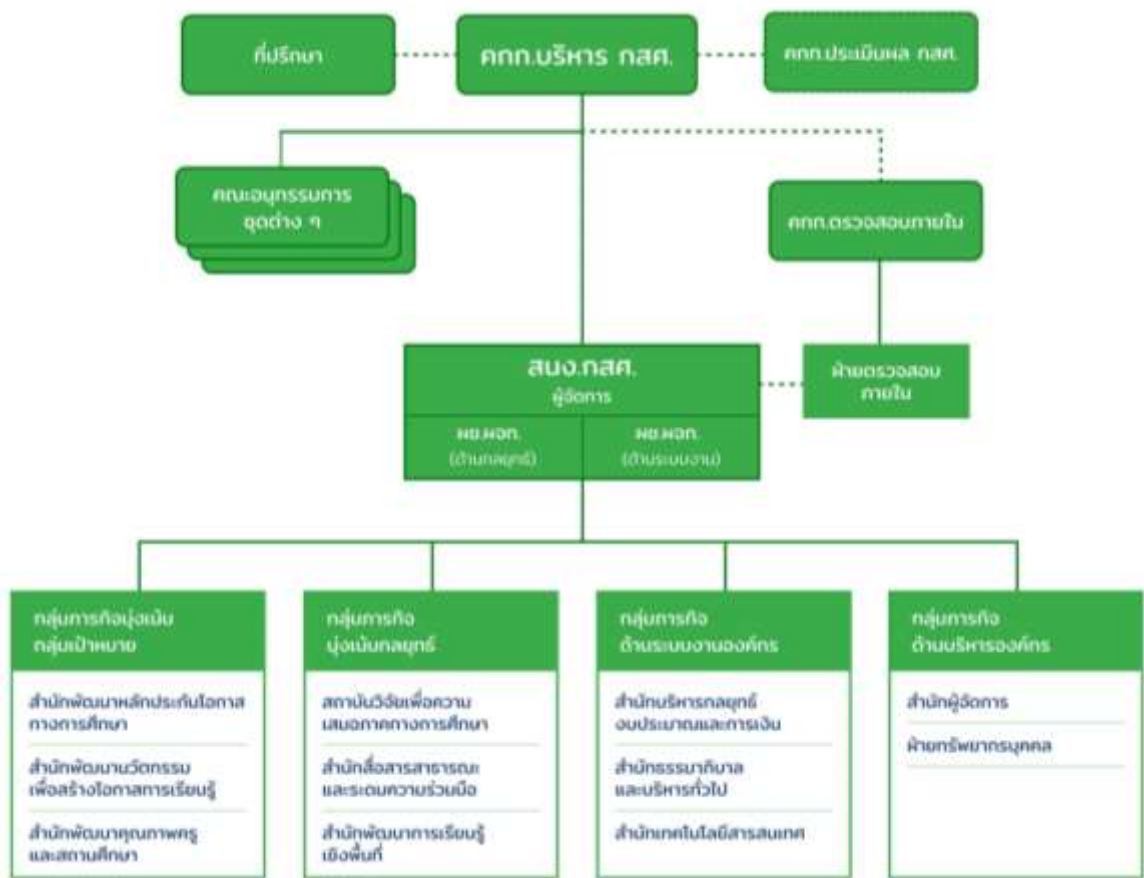
๔) สนับสนุนและเผยแพร่ผลการศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้ตาม ๓) และการนำผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการดังกล่าว

๕) ส่งเสริมและรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริจาคหรือให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหรือของกองทุน

๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษามีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี ในการบริหารกิจการกองทุนจะดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จำนวน ๑๗ คน ประกอบด้วย ประธานผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอิสระ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ คน มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๙ คนโดยมีสำนักงานกองทุนฯ เป็นฝ่ายปฏิบัติการ มีการตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผล คณะกรรมการตรวจสอบภายในและภายนอกที่เป็นอิสระ รวมทั้งต้องจัดทำรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเป็นประจำทุกปี และต้องเผยแพร่ข้อมูลต่อประชาชนอยู่เสมอ ครอบคลุมโครงสร้างองค์กรของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ดังแสดงผังโครงสร้างองค์กร ดังภาพที่ ๓.๑

ภาพที่ ๓.๑ โครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.) (EQUITABLE EDUCATION RESEARCH INSTITUTE (EEFI))

ความมุ่งหวังของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาในการจัดตั้งสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา “วสศ.” นี้ขึ้นมา เป็นไปเพื่อการพัฒนาและลดความเหลื่อมล้ำของการศึกษาไทยอย่างรอบด้าน โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนภารกิจทางด้านการศึกษา การวิจัย องค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการยกระดับความสามารถของคนไทย โดยมีหลักการดำเนินงาน ดังนี้

๑) **QUALITY AND PROFESSIONALISM** เป็นการทำงานด้วยคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการทำงานด้วยความเป็นมืออาชีพในระดับสูงสุดเพื่อให้ผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๒) **INTEGRITY AND RESPONSIBILITY** เป็นลักษณะการทำงานด้วยความมีจริยธรรม ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่องบประมาณแผ่นดินจากภาษีประชาชน และจากเงินบริจาคของผู้สนับสนุนกองทุน

๓) **IMPACT AND INDEPENDENCE** เป็นลักษณะการทำงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ในมือ สร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ได้มากที่สุด พัฒนางค์ความรู้เชิงระบบ เพื่อศึกษาโอกาสในการแก้ปัญหา และใช้ข้อมูลที่มีประกอบการตัดสินใจให้ถูกต้องแม่นยำภายใต้การบริหารจัดการที่เป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) HUMAN-CENTERED ORGANIZATION โดยที่ วสศ. จะให้ความสำคัญสูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติเพื่อตึงศักยภาพด้านวิชาการและจิตใจของบุคลากรที่มีให้ต่างมาสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในองค์กร

๕) ENGAGE AND INCLUSIVE เป็นการทำงานในลักษณะของการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีใกล้ชิดกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทั้งในแง่ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผลงานออกมาเป็นที่เชื่อมั่น ได้รับการไว้วางใจจากผู้ใช้งานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเต็มที่

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นกองทุนในการสร้างโอกาสทางการศึกษา กองทุนแรกในประเทศไทย โดยมีการแบ่งลักษณะของทุน ดังนี้

๑) ทุนเสมอภาค จะว่าด้วยการจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างไร ไม่ให้มีเด็กคนไหน ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง แม้แต่คนเดียว โดย กสศ. สพฐ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการวิจัยจนได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามอุปสงค์ (Demand-side Financing)

๒) ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง โดยพิจารณาบุคลากรจากสายอาชีพชั้นสูงซึ่งถือเป็นกำลังคนที่มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความมั่งคั่งให้กับภาคการผลิตและเศรษฐกิจ กสศ. จึงจัดตั้งโครงการที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐

๓) ทูตพัฒนาเต็มศักยภาพสายอาชีพ จากงานศึกษาขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD พบว่าประเทศไทย มีกลุ่มนักเรียนข้างเผือกที่มีฐานะยากจนกลุ่มล่างสุด ร้อยละ ๒๕ ของประเทศ แต่สามารถทำคะแนนได้อยู่ในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ร้อยละ ๒๕

๔) ทูตพัฒนาอาชีพและนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นโครงการพัฒนาระบบทดลองการพัฒนาทักษะแรงงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส “สร้างโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาคนให้เป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนประเทศไทย”

๕) ทูตพระกนิษฐาสัมมาชีพ จากงานศึกษาขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD พบว่าประเทศไทย มีกลุ่มนักเรียนข้างเผือกที่มีฐานะยากจนกลุ่มล่างสุด ๒๕ % ของประเทศ แต่สามารถทำคะแนนได้อยู่ในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ร้อยละ ๒๕ ของประเทศ โดยที่ประเทศไทยมีเด็กข้างเผือกกลุ่มนี้จำนวน ร้อยละ ๑๓ ของเด็กในกลุ่มเศรษฐกิจฐานล่างสุด (bottom ๒๕ %) หรือ ๖,๑๑๑ คน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยโออีซีดี ซึ่งมีในสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๓ ซึ่งหากเด็กกลุ่มนี้ไม่ได้รับโอกาสสนับสนุนการเรียนต่อ จะมีแนวโน้มหลุดออกนอกระบบการศึกษา หรือได้รับการศึกษาที่ไม่สามารถแสดงศักยภาพหรือได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ สอดคล้องกับข้อมูลเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส มีโอกาสศึกษาต่อระดับสูงเพียงร้อยละ ๕ (หรือ ๘,๐๐๐ คน) ต่อรุ่นเทียบกับค่าเฉลี่ยของประชากรประเทศที่มีโอกาสถึงร้อยละ ๓๐

๖) ทูตครูรัก(ษ์)ถิ่น เป็นทุนสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลให้เป็นครูรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของชุมชนบ้านเกิด โดยความร่วมมือของ ๖ หน่วยงาน ได้แก่ ศธ. อว. สพฐ. กคศ. ครุสภา และ กสศ.

นอกจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาแล้ว ยังมีกองทุนของภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน ให้ได้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จการศึกษา อาทิ กองทุนของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ซึ่งสถาบันการศึกษาเพื่อสังคมในกลุ่ม ซีพี ออลล์ ไม่ได้เป็นเพียงมหาวิทยาลัยแห่งองค์กรธุรกิจ แต่ยังเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการให้โอกาส จึงได้จัดตั้ง “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ PIM SMART เพื่อมอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทยอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการมอบทุนสนับสนุนค่าครองชีพแก่นักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ” ควบคู่ไปกับการหางานพิเศษและพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ เป็นกองทุนที่ให้มากกว่าทุนการศึกษา แต่ให้ทุนในการดำรงชีวิต พร้อมสร้างแรงบันดาลใจในการส่งต่อโอกาสจากผู้รับเป็นผู้ให้ สร้างเยาวชนไทยให้เติบโตแข็งแรงเป็นพลังของสังคม ซึ่งทั้งหมดเป็นความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร บุคลากร ซีพี ออลล์, ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร พีไอเอ็ม และพันธมิตรทางธุรกิจที่ร่วมสนับสนุนค่าครองชีพก่อให้เกิด “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ นอกจากให้ทุนในการดำรงชีวิต กับนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์แล้วยังให้คำแนะนำ ให้ความรู้กับนักศึกษาควบคู่ไปกับการจัดการหางานพิเศษและพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ พร้อมส่งเสริมนักศึกษาตามความถนัด มีกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ ซึ่งจะหล่อหลอมให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองได้ ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ถือเป็นสร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองและครอบครัว เพื่อก้าวออกไปเป็นบุคลากรที่แข็งแกร่งให้กับองค์กรที่ตนเองสังกัด และทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า จุดเด่นของกองทุนคือ “นอกจากทุนการศึกษาที่ได้รับจนจบการศึกษาแล้ว ยังได้รับทุนสำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายในชีวิต

ประจำวัน รวมถึงค่าที่พักด้วย เพราะนอกจากทุนการศึกษาแล้ว ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก ที่จะทำให้ได้มีที่อยู่และมีความพร้อมที่จะศึกษาต่อไปได้จนจบการศึกษา” กองทุนฯ นี้เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพในตัวเอง หากเพียงโอกาสในการแสดงศักยภาพออกมา ซึ่งกองทุนฯ นี้ ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเข้ามาศึกษาเรียนรู้และทำให้ค้นพบและแสดงศักยภาพในตัวเอง และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือ กองทุนดังกล่าวฯ นี้ ยังได้ให้โอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมพัฒนาจิตใจ ปลูกฝังความเป็นจิตอาสา เรียนรู้การเป็นผู้ให้พร้อมกันไปด้วย ซึ่งผลจากการเรียนรู้การเป็นผู้ให้ตั้งแต่แรกนี้ทำให้ผู้เรียนทุกคนเป็นคนที่มีถึงผู้อื่นเสมอ

ประกอบกับจากการที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก พบว่า งบประมาณสำหรับใช้จ่ายในการบริหารจัดการภายในของวิทยาลัย มี ๔ ส่วน ซึ่งมีที่มาจาก ๑) งบสนับสนุนจากรัฐบาลที่เป็นเงินอุดหนุนรายหัว ๒) เงินค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ได้รับจากผู้เรียน ๓) เงินที่ได้จากรายได้ของวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นผลผลิตที่เกิดจากผู้เรียนในวิทยาลัยฯ และ ๔) เงินที่ได้รับจากการบริจาคจากหน่วยงานการกุศล และองค์กรต่าง ๆ โดยวิทยาลัยฯ ได้มีกองทุนต่าง ๆ เพื่อผู้เรียน ได้แก่

๑) กองทุนช่วยเหลือการศึกษาด้านอาชีพสำหรับนักเรียนผู้บกพร่องทางการได้ยิน โดยเมื่อปี ๒๕๒๙ วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโกได้เปิดหลักสูตรภาคค่ำ (สองปี) สอนวิชาชีพสาขาวิชาการพิมพ์แก่นักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน อายุระหว่าง ๑๕ - ๒๒ ปี ที่ทำงานในช่วงกลางวันเพื่อเรียนวิชาชีพด้านการพิมพ์เพิ่มเติมในภาคค่ำเป็นการเสริมความมั่นคงในอาชีพ โดยรับชั้นละ ๑๕ คน โดยได้มีนักเรียนจบในหลักสูตรนี้ไปแล้ว ๑๙๐ คน และส่วนใหญ่ได้ทำงานในบริษัทการพิมพ์ ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยที่โครงการนี้สิ้นสุดการดำเนินการในปี ๒๕๔๙ ด้วยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ คือ การให้เงินเดือนพนักงานตามคุณวุฒิการศึกษาที่รับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินที่มีวุฒิปัตร์ของวิทยาลัยเทคโนโลยี ดังนั้นวิทยาลัยฯ จึงได้แก้ไขสถานการณ์ โดยได้เปิดเป็นหลักสูตรเรียนร่วมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) และ (ปวส) สำหรับนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในสาขาวิชาการพิมพ์ ในปี ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นโครงการแรกในประเทศไทยและในเอเชีย ต่อมาวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงเปิดหลักสูตรเรียนร่วมวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาช่างพิมพ์ ปวช. และ ปวส. สำหรับนักเรียนผู้บกพร่องทางการได้ยิน

๒) กองทุนช่วยเหลือการฝึกวิชาชีพสำหรับนักเรียนผู้บกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือทั้งในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องจักร และเครื่องมือต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนจากองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กร Christoffel-Blinden Mission Germany, Knorr-bremse, Germany and BMZ Federal Ministry of Economic Co- operation and Development of the Federal Republic of Germany.

๓) กองทุนช่วยเหลือหลักสูตร Mechatronics ที่เปิดใหม่ โดยใช้หลักสูตรเยอรมัน ๕ ปี ได้รับความช่วยเหลือในการสร้างหลักสูตร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนจากกระทรวงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (BMZ)

จากการศึกษากองทุนที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนจนสำเร็จการศึกษา จะนำมาเป็นแนวคิดในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนากองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้

๓.๒ หลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

หลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษานั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่องกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามมาตรา ๕๖ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย (๑) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มีผู้บริจาค หรืออุทิศให้แก่กองทุน (๒) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (๓) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน (๔) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นของกองทุน ประกอบกับในมาตรา ๕๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนเอาไว้ตอนหนึ่งว่า เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้ (๑) การดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว (๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพโดยอิสระ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และในการเบิกจ่ายเงินกองทุนดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการจัดทำ “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘” ซึ่งมีสาระสำคัญ ในหมวดที่ ๑ ข้อ ๗ ให้มีกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา และข้อ ๘ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ดังนี้ (๑) การดำเนินงานและสนับสนุนคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษา ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว (๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพโดยอิสระ และ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในหมวดที่ ๒ ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุน ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวนไม่เกินสามคน จากผู้มีความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ หรือการลงทุน ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุน เป็นกรรมการ

สำหรับความคืบหน้าในการดำเนินการของกองทุนฯ ดังกล่าว โดยสรุปสาระสำคัญ จากที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน และประชุมร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหาร

และบุคลากร ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในหลายพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว พบว่า ยังไม่มีการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว ดังนั้น จึงยังไม่มีการขับเคลื่อนในการการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงทำให้กองทุนฯ นี้ ยังไม่สามารถที่จะใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แต่อย่างใด

๓.๓ กระบวนการและแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

กระบวนการและแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น สิ่งสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรต้องดำเนินการเพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการไปได้ อาจพิจารณาเป็น ๒ แนวทาง คือ

๓.๓.๑ แนวทางที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติม “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร ดังนี้

มาตรา ๕๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

(๑) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้แก่กองทุน

(๒) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๓) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นของกองทุน

มาตรา ๕๗ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา แห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว

(๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ โดยอิสระ

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การเบิกจ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร ในมาตรา ๕๖ และ ๕๗ ที่กล่าวถึงเรื่อง ”กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ไว้แล้วนั้น ยังขาดรายละเอียดอันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สอศ. จึงควรเร่งพิจารณาเรื่อง

ดังกล่าวโดยด่วนเพื่อแก้ไข เพิ่มเติม “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงิน และทรัพยากร โดยมีแนวทางการปรับเปลี่ยน ดังนี้

หมวด ๕ กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

มาตรา ๕๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา ในการผลิตกำลังคนให้มีสมรรถนะเป็นไปตามความต้องการของประเทศ พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม ร่วมกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยข้อเสนอของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๔) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) ค่าตอบแทนหรือรายได้จากการดำเนินกิจการของกองทุน

(๖) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ให้นำเข้าสมทบกองทุนโดยไม่ต้องส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๕๗ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สถาบันการอาชีวศึกษาและวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในการดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียน และนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว

(๒) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ โดยอิสระ

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรเงินกองทุนให้แก่สถาบันการอาชีวศึกษาและวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนรายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการกองทุนเป็นประจำทุกปี

นอกจากการเพิ่มรายละเอียดในมาตรา ๕๖ และ ๕๗ แล้วนั้น ควรนำระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วย “การบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘” ในหมวดที่ ๒ ว่าด้วย การบริหารจัดการกองทุน ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวนไม่เกินสามคน จากผู้มีความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ หรือการลงทุน ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุน เป็นกรรมการ นั้น ควรที่จะนำมาผนวกรวมไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นมาตราหนึ่ง ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอาจจะต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยให้ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์อย่างสูงในด้านการอาชีวศึกษา

(๒) เลขธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้แทนคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการมาตรฐานการอาชีวศึกษา ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนวิทยาลัยที่ไม่สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาในแต่ละภูมิภาค ซึ่งเลือกกันเอง จำนวนห้าคน

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการ แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุน จำนวนไม่เกินเจ็ดคน

การแก้ไขเพิ่มเติม “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร ตามที่เสนอไว้นั้น เป็นเพียงข้อเสนอแนวทางในการปรับแก้ โดยได้พิจารณาจากกองทุนต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งในการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเข้าร่วมพิจารณาแก้ไขให้มีความถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว

๓.๓.๒ แนวทางที่ ๒ ในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา โดยนำ “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร มาตรา ๕๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” โดยการจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ที่จะต้องนำกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาควบคู่พร้อมกันไปด้วย อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๗๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๔๑๒) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นต้น

หลังจากพิจารณาให้มีการปรับแก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีใดกรณีหนึ่งแล้วนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังต้องดำเนินการพิจารณาออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้กลไกการดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนนี้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ในลำดับต่อไป เพื่อใช้เป็นกลไก

ในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลดีในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์ และผู้เรียนให้มีคุณภาพสามารถออกไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

๓.๔ บทวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการมีกองทุนเพื่อการศึกษา

บทวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการมีกองทุนเพื่อการศึกษา โดยวิเคราะห์จากกองทุนที่มีการดำเนินการอันนำไปสู่ความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำได้ คือ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. โดยเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของ กสศ. ในรอบสามปีที่ผ่านมา (ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕) มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ มีเนื้อหาสรุปได้โดยสังเขป ดังนี้

๓.๔.๑ ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ กสศ.

กสศ. มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม โดย กสศ. ได้วางบทบาทองค์กรในการพัฒนาต้นแบบ ฐานข้อมูล และองค์ความรู้ผ่านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อเป็นแนวนโยบายและเสริมการทำงานของหน่วยงานหลัก โดยในรอบสามปีที่ผ่านมา กสศ. ได้ดำเนินงานครอบคลุมและบรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน ทั้งการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ การเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษามีการปรับใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน และการริเริ่มสร้างสรรค์ในการระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อนำต้นแบบนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินการ ซึ่งถือว่าการสร้างและวางฐานการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษา ที่จะนำไปสู่การสร้างเสมอภาคทางการศึกษาให้ดีขึ้นได้โดยลำดับ

สรุปข้อค้นพบที่สำคัญ กสศ. ได้ดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของ กสศ. ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕ และสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายแก่เด็กและเยาวชนจนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์สำคัญที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม อันได้แก่ (๑) นวัตกรรมการคัดกรองความยากจน (๒) ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ “Information System for Equitable Education หรือ iSEE” (๓) ระบบการติดตามนักเรียนทุนรายบุคคลผ่านเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก (๔) การระดมความร่วมมือกับภาคเอกชน (Innovative Finance) ผ่านความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ (๕) การระดมทุนจากภาคประชาสังคม และภาคเอกชน และ (๖) เกิดต้นแบบการทำงานร่วมกันในพื้นที่

การใช้งบประมาณและผู้ได้รับประโยชน์ ในรอบสามปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ กสศ. ใช้งบประมาณจากทุกแหล่งเงิน จำนวน ๒๑,๘๘๖.๔๓ ล้านบาท นำไปช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายของ กสศ. ส่งผลให้มีผู้ได้รับประโยชน์รวมแล้วเกิน ๓ ล้านคน/ครั้ง ครอบคลุม (๑) เด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา ๓,๐๒๑,๙๓๔ คน/ครั้ง จากเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔๕,๐๒๘ คน นักเรียนทุนเสมอภาค ๒,๙๖๘,๘๙๓ คน/ครั้ง นักเรียนทุนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ๘,๐๑๓ คน

(๒) เด็กและเยาวชน และแรงงานนอกระบบการศึกษา ๔๔,๘๒๙ คน (๓) ครู ๒๖,๖๔๘ คน และ (๔) สถานศึกษา ๗๒๗ แห่ง เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการดำเนินงานของ กสศ. ตามแผนกลยุทธ์ กสศ. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗ ที่ได้ทบทวนปรับปรุงจากแผนแม่บท กสศ. เดิม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๖) สรุปผลการประเมินในรอบสามปีที่ผ่านมา ได้ดังนี้

ผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ ๑ การเข้าถึงการเรียนรู้ (Learning Access)

เด็กและเยาวชนวัยเรียนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาผ่านการได้รับเงินอุดหนุน ซึ่งส่งผลให้อัตราการเข้าเรียนของเด็กปฐมวัยและวัยเรียนเพิ่มขึ้น โดยนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีอัตราการเข้าเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ลดจาก ๑๘,๓๔๕ คน ในภาคเรียน ๑/๒๕๖๓ เหลือ ๑,๐๒๔ คน ในภาคเรียน ๒/๒๕๖๓ และเด็กยากจนและยากจนพิเศษจำนวน ๑๑,๗๘๓ คน มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยสามารถเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาผ่านระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย (TCAS64) ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน ๖๙ แห่งทั่วประเทศ

ผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ ๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome)

มีการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้และการบริหารภายใน การบริหารจัดการด้านวิชาการ ส่งผลให้สามารถยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้และทักษะความสามารถของนักเรียนจำนวนกว่า ๑๙๐,๐๐๐ คน โดยนักเรียนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งครูและหน่วยจัดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อจัดการศึกษาตามความต้องการที่หลากหลายเพื่อคุณภาพของผู้เรียน

ผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ ๓ การศึกษาทางเลือก (Alternative Education)

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาใน ๒๐ จังหวัดนาร่อง ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตามศักยภาพ โดยเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษามีโอกาสกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ สำหรับแรงงานนอกระบบได้รับการพัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพจิต ทักษะชีวิตด้านการเงิน ทักษะการบริหารจัดการสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ และทักษะอาชีพ ส่งผลให้แรงงานมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดเพิ่มขึ้น และมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

ผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ (Systems Change)

มีการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบเกิดขึ้นแล้วหลายประการ เช่น (๑) นวัตกรรม การคัดกรองความยากจน โดยพัฒนาระบบการคัดกรองนักเรียน สร้างแนวทางในการค้นหาเด็กนักเรียนยากจนร่วมกับภาครัฐในพื้นที่ตามหลักการความเป็นธรรมและโปร่งใส (๒) การเปลี่ยนระบบการสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งเดิมมุ่งสนับสนุนเพื่อให้เงินทุนไปจัดการศึกษาโดยให้เงินงบประมาณกับโรงเรียน และจ่ายเงินรายหัวตามจำนวนนักเรียนเพื่อให้โรงเรียนไปจัดการศึกษา (Supply-Side Financing) แต่เพียงอย่างเดียว แต่ กสศ. ได้สร้างระบบการให้ทุนการศึกษาที่ให้กับนักเรียนโดยตรงโดยพิจารณาจากความจำเป็นและความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล (Demand-Side Financing) โดยจัดสรรงบประมาณตรงไปยังผู้เรียน (๓) เกิดต้นแบบการทำงานร่วมกันในพื้นที่ ที่ปรับเปลี่ยนการทำงานในรูปแบบเดิม ที่แต่ละหน่วยงานในพื้นที่ทำงานแยกส่วน เป็นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาสำหรับจังหวัดต้นแบบ โดยใช้คนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเครือข่ายความร่วมมือจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งแต่ละพื้นที่มีการออกแบบวางระบบเฉพาะพื้นที่ และให้มีโครงสร้างที่สามารถพัฒนาเติบโตในการขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้

และคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนด้วยตนเองได้ต่อไป (๔) ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ “iSEE” ที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของภาครัฐ ๖ กระทรวง ครอบคลุมผู้รับประโยชน์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ทำให้การช่วยเหลือตรงตามกลุ่มเป้าหมาย มีระบบการติดตามนักเรียนทุนรายบุคคลผ่านเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เพื่อการใช้ความช่วยเหลือรายบุคคล และใช้ติดตามรายที่หลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา (๕) การระดมความร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้มีส่วนร่วมสนับสนุน กสศ. ทั้งในรูปแบบการระดมทุนให้ความช่วยเหลือและระดมความร่วมมือสนับสนุน มากกว่า ๒๐๐ องค์กร

ผลสรุป นับแต่ได้จัดตั้งและดำเนินงานมาในรอบสามปีที่ผ่านมา กสศ. ได้ดำเนินงานจนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีผลลัพธ์ทั้งในด้านการช่วยเหลือสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนจนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญ กสศ. ได้สร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายมีการจัดการงบประมาณด้านการศึกษาโดยใช้หลักความเสมอภาค และสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ท้องถิ่น ชุมชนและภาคประชาสังคมให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาในพื้นที่นำร่อง ๒๐ จังหวัด ปรับเปลี่ยนการทำงานแบบแยกส่วน มาเป็นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่คนในพื้นที่มีส่วนร่วมออกแบบวางระบบให้มีโครงสร้างที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหา ความต้องการของพื้นที่ตนและสามารถพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องได้ถือได้ว่า เป็นการวางพื้นฐานและสร้างจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่จะพัฒนาต่อยอดสู่ระบบนิเวศน์เพื่อการบูรณาการและนำไปสู่การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาได้ต่อไป

สำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาและการอาชีวศึกษา ในส่วนของภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มายาวนานกว่า ๑๕ ปี ได้แก่ กองทุนที่จัดตั้งโดยกลุ่ม ซีพี ออลล์ ที่ให้โอกาสในการเรียนรู้ของเยาวชนกว่า ๕๔,๐๐๐ ทุน ด้วยทุนการศึกษากว่า ๕,๑๐๐ ล้านบาท โดยทำการก่อตั้งสถาบันการศึกษาเพื่อสังคมขึ้นมา ๒ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ (PAT) ผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพ ระดับ ปวช.และ ปวส. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) เป็นสถาบันที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ต่อยอดทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก รวมถึงมีศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์อีกกว่า ๒๐ แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ผ่าน VDO Conference ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซีพี ออลล์ ได้จัดทุนการศึกษาให้อีกกว่า ๑๒,๐๐๐ ทุน เป็นเงินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นคนคุณภาพของสังคม นอกจากนี้ ซีพี ออลล์ ได้ให้โอกาสกับเยาวชนไทยผ่านโครงการ CONNEXT ED ไปแล้วกว่า ๗๑,๔๐๐ คน ในโรงเรียนประชารัฐกว่า ๓๓๙ แห่งทั่วประเทศ ซีพี ออลล์ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ “คน” ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยตลอด ๑๕ ปีที่ผ่านมา บริษัทและสถาบันการศึกษาในเครือข่ายได้พัฒนาเยาวชนให้กลายเป็นบุคลากรคนดี คนเก่ง คนคุณภาพของสังคม ผ่านหลักสูตรการจัดการเรียนรู้แบบ Work-based education คือ การเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติจริงในสถานประกอบการรวมแล้วกว่า ๒๘,๐๐๐ คน

“กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) กองทุนการศึกษาที่ให้มากกว่าเงินทุน เติมฝัน เติมชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ให้มากกว่าทุนการศึกษา แต่ให้ทุนในการดำรงชีวิต พร้อมสร้างแรงบันดาลใจในการส่งต่อโอกาสจากผู้รับ เป็นผู้ให้ สร้างเยาวชนไทยให้เติบโตแข็งแกร่งเป็นพลังของสังคมกว่า ๑,๖๙๑ ทุน ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งทั้งหมด

เป็นความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร บุคลากร ซีพี ออลล์, ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร พีไอเอ็ม และพันธมิตรทางธุรกิจที่ร่วมสนับสนุนค่าครองชีพ ก่อให้เกิด “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศิษย์เก่า อาจารย์ รุ่นพี่ รุ่นน้อง ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายของการฝึกปฏิบัติงานและการช่วยเหลือกันโดยตลอด นอกจากนี้ให้ทุนในการดำรงชีวิตกับนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์แล้วยังให้คำแนะนำ ให้ความรู้กับนักศึกษาควบคู่ไปกับการจัดการงานพิเศษ และพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ พร้อมส่งเสริมนักศึกษาตามความถนัด มีกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ ซึ่งจะหล่อหลอมให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองได้ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ถือเป็น การสร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถดูแลตัวเองและครอบครัว เพื่อก้าวออกไปเป็นบุคลากรที่แข็งแกร่งให้กับองค์กรที่ตนเองสังกัด และทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า

ปัจจุบันสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ หรือ พีไอเอ็ม สถาบันการศึกษา เพื่อสังคมในกลุ่ม ซีพี ออลล์ มีนักศึกษาที่กำลังศึกษา และศิษย์เก่าที่จบการศึกษารวมกว่า ๒๑,๐๐๐ คน พีไอเอ็มจึงไม่ได้เป็นเพียงมหาวิทยาลัยแห่งองค์กรธุรกิจ หรือ Corporate University แต่ยังเป็น มหาวิทยาลัยแห่งการให้โอกาส เพราะตระหนักเสมอว่านักศึกษาที่เข้ามาเรียนที่นี่มีความหลากหลาย ทั้งภูมิหลังครอบครัว ฐานะความเป็นอยู่ นอกจากทุนการศึกษาที่ได้รับจนจบการศึกษาแล้ว ยังได้รับทุน สำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมถึงค่าที่พักด้วย เพราะนอกเหนือจากทุนการศึกษาแล้ว ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ทำให้ได้มีที่อยู่และมีแรงที่จะศึกษาต่อไป กองทุนฯ นี้เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพในตัวเอง ขาดเพียงโอกาสในการแสดงศักยภาพ ที่สำคัญกว่านั้น กองทุนฯ นี้ยังได้ให้โอกาสในการเข้าร่วมทำ กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ปลูกฝังความเป็นจิตอาสา เรียนรู้การเป็นผู้ให้ด้วย ซึ่งผลจากการเรียนรู้การเป็นผู้ให้ ตั้งแต่แรกนี้ทำให้เป็นคนที่มีถึงผู้อื่นเสมอ

จากการวิเคราะห์ความสำเร็จจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และ “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) พบว่า มีปัจจัยของความสำเร็จ ในการดำเนินการ ดังนี้

๑) เงินสนับสนุนเข้ากองทุนที่ได้จากการรับบริจาค ผู้บริจาคสามารถนำเงิน บริจาคนี้ ไปใช้ในการลดหย่อนภาษีเงินได้ ในอัตราร้อยละ ๒๐๐ โดยเข้าอยู่ในระบบ E-Donation ของกรมสรรพากร มีการระดมความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้มีส่วนสนับสนุน กองทุน ทั้งในรูปแบบการระดมทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือและระดมความร่วมมือสนับสนุน ซึ่งเป็นส่วน สำคัญในการบริหารกองทุน

๒) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุนจะช่วยเหลือให้การสนับสนุนเป็นเงิน ค่าเล่าเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในระหว่างเรียน เช่น ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในแต่ละวันให้แก่ผู้เรียน จนสำเร็จการศึกษา

๓) การบริหารจัดการกองทุน โดยใช้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวิสัยทัศน์ในการแสวงหาความร่วมมือ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการระดมทุนอย่างต่อเนื่อง

๔) การกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะ เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ขอรับทุน ประเภทต่าง ๆ เกณฑ์การให้เงินช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดทำระบบการรับเงินบริจาค ร่วมกับกรมสรรพากร ในการขอลดหย่อนภาษีเงินได้ในระบบ

การเสียภาษีเงินได้ประจำปี ทำให้เกิดความสะดวกับผู้บริหาร ส่งผลให้ระบบมีความโปร่งใส และมีกลไกการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ในทุกระบวนการ

นอกจากกองทุนทั้ง ๒ กองทุนที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น ยังมีสถานศึกษาที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถาบันให้การศึกษาด้านอาชีพสำหรับเด็กกำพร้า เด็กยากจน และผู้ด้อยโอกาส โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนตลอดหลักสูตร ระดับ ปวช. ซึ่งเป็นนโยบายตั้งแต่เริ่มแรกของวิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก โดยดำเนินการในรูปแบบของมูลนิธิ ในการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน เป็นต้น

๓.๕ บทวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

จากการวิเคราะห์ โดยการศึกษาจากการดำเนินการของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และ“กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ของ ซีพี ออลล์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา สรุปได้ ดังนี้

๑) พิจารณาข้อกฎหมายที่ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งกองทุนฯ และดำเนินการตามหลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่องกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ทั้งที่ระยะเวลาในการขับเคลื่อนการดำเนินการล่วงเลยมานานมากแล้ว รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและสาเหตุอื่น ๆ ด้วย

๒) กำหนดวิธีการ ในการแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นปัญหาทำให้กระบวนการในการจัดตั้งกองทุนฯ ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ

๓) แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเฉพาะในเรื่องกฎหมาย โดยจะต้องมีกระบวนการและมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่แล้วเสร็จให้ชัดเจน

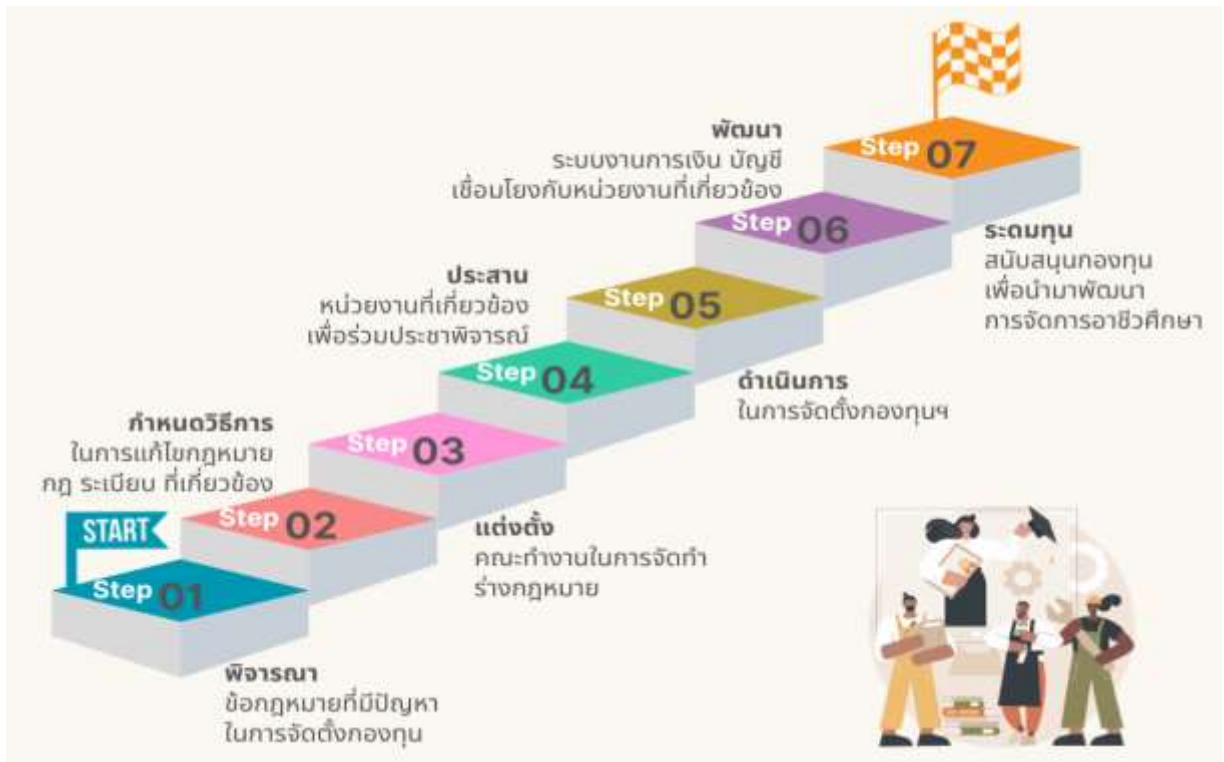
๔) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการประชาสัมพันธ์ร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้น เช่น กรมสรรพากร กรมบัญชีกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น เพื่อพิจารณารายละเอียดความถูกต้องของข้อกฎหมาย รวมทั้งความเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ก่อนส่งต่อไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นกฎหมาย ต่อไป

๕) ดำเนินการในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ

๖) พัฒนาระบบงานของกองทุนฯ โดยเฉพาะทางด้านบัญชี และการเงินให้เชื่อมโยงกับกรมสรรพากร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๗) ระดมเงินทุนจากการบริจาค โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรม หอการค้าและสภาหอการค้า ภาคประกอบการ รวมทั้งใช้กลไกของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.) ซึ่งมีการดำเนินงานทั้งในส่วนกลาง กลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด เพื่อนำเงินงบประมาณจากกองทุนฯ มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อพิจารณามอบทุนให้กับผู้เรียน ครู/บุคลากร และสถานศึกษาสำหรับใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในแต่ละปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุปแนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ทั้ง ๗ ขั้นตอนข้างต้นนั้น แสดงไว้ในภาพที่ ๓.๒ ดังนี้

ภาพที่ ๓.๒ แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตาม มาตรา ๕๖ และ มาตรา ๕๗ ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนา การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งทาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว และเร่งดำเนินการเพื่อให้มี การจัดตั้งกองทุนฯ นี้ให้เกิดขึ้นโดยด่วน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษา ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาและผู้สนใจในการเข้าฝึกอบรมวิชาชีพ ใช้ระบบกองทุนเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนา บุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ มาตรฐานการจัดอาชีวศึกษา ทำให้การดำเนินการที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของกองทุน สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรอมงบประมาณจากภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว

ทั้งนี้ บทวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามที่คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้นำเสนอในครั้งนี้นั้น เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้นที่จะทำให้เกิดการพัฒนา ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนสายวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวน และพิจารณาในการดำเนินการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยด่วน อันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา เพื่อช่วยให้ สถานศึกษาอาชีวศึกษามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในส่วนที่ไม่มีเงินงบประมาณรองรับ เช่น การจัด การศึกษาระบบทวิวุฒิ ระบบทวิภาคี และระบบทวิศึกษา โดยการมี “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ” จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนและเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ที่ทำให้มีผู้สนใจเข้าเรียนอาชีวศึกษาหรือเข้าฝึกอบรมวิชาชีพมากขึ้นเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกด้วย

บทที่ ๔

สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา

การพิจารณาศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา กฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ประกอบ กับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีการออกกฎหมาย ว่าด้วย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลน ทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูด้วย จึงต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ให้สามารถเกิดการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อให้เป็นไปตาม มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ตามพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึก อบรมวิชาชีพ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา โดยการศึกษจากสถานการณ์ในการจัดตั้ง และบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษา หลักการและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนา การอาชีวศึกษา เพื่อนำมากำหนด กระบวนการและแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการ อาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการมีกองทุนเพื่อการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทาง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา จากการศึกษา สรุปได้ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ กำหนดให้มี การจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัด การอาชีวศึกษา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีการจัดทำ “ระเบียบสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึก อบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘” ซึ่งมีสาระสำคัญ ในหมวดที่ ๑ ข้อ ๗ ให้มีกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” แต่ความคืบหน้าการดำเนินการกองทุนฯ ดังกล่าว จากที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน และประชุมร่วมกับผู้บริหาร และ บุคลากรของสถานศึกษา และสถาบันฯ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในหลายพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว พบว่า ยังไม่มีการจัดตั้งกองทุน จึงยังไม่มี การขับเคลื่อนในการบริหาร จัดการกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่สามารถที่จะใช้ งบประมาณจากกองทุนฯ ดังกล่าวเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาการอาชีวศึกษาตามที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างใด

๒) ผู้สนใจเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งผู้ที่มาเรียนอาชีวศึกษาแล้ว แต่ไม่สามารถเรียน จนจบการศึกษาได้ เพราะขาดความพร้อมในเรื่องการเงิน ถ้ามี “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและ การฝึกอบรมวิชาชีพ” จะเป็นการสร้างโอกาสให้กับคนเหล่านี้ในการได้รับทุนสนับสนุนในการเรียน

จนสำเร็จการศึกษา โดยกองทุนควรให้ความสำคัญในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งในด้านค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งค่าที่พักด้วย อันจะส่งผลให้มีผู้สนใจมาเรียนอาชีวศึกษา เพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๓) การวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาครั้งนี้ พบปัญหา ทางด้านของกฎหมาย กฎ และระเบียบที่มีอยู่ ไม่สามารถทำให้เกิดการจัดตั้งกองทุนได้ ซึ่งมีการวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาไว้ ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ โดยการแก้ไข เพิ่มเติม “พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑” หมวด ๕ การเงินและทรัพยากร ให้มีรายละเอียดเพิ่มเติม จากที่มีอยู่เดิม ซึ่งแสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ ๓ ข้อที่ ๓.๓.๑ แล้ว และแนวทางที่ ๒ ตามรายละเอียด ในข้อที่ ๓.๓.๒ โดยการจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นการจัดทำพระราชบัญญัติฉบับใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องนำกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาร่วมด้วย อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๗๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๔๑๒) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพื่อยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ กสศ. ซึ่งในแนวทางนี้ อาจจะต้องใช้เวลานานกว่า แนวทางที่ ๑

๔) การวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการดำเนินกองทุนเพื่อการศึกษาที่มีการดำเนินการ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียนได้นั้น ได้แสดงรายละเอียดไว้ใน บทที่ ๓ ข้อ ๓.๔ มีปัจจัยที่สำคัญที่ “กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” ดำเนินการจนประสบความสำเร็จ ได้แก่ (๑) การสร้างนวัตกรรมการคัดกรองความยากจน (๒) จัดทำระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ “Information System for Equitable Education หรือ iSEE” (๓) มีระบบการติดตามนักเรียนทุน รายบุคคลผ่านเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก (๔) การระดมความร่วมมือร่วมกับภาคเอกชน (Innovative Finance) ผ่านความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ (๕) การระดมทุนจากภาคประชาสังคม และ ภาคเอกชน และ (๖) สร้างต้นแบบการทำงานร่วมกันในพื้นที่

ผลสำเร็จจากการดำเนินกองทุนเพื่อการศึกษา “กองทุนเพื่อชีวิตแห่งการเรียนรู้” หรือ พีไอเอ็ม สมาร์ท (PIM SMART) ที่ให้มากกว่าทุนการศึกษา แต่ให้ทุนในการดำรงชีวิต พร้อมสร้างแรงบันดาลใจในการส่งต่อโอกาสจากผู้รับ เป็นผู้ให้ สร้างเยาวชนไทยให้เติบโตแข็งแกร่งเป็นพลังของสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร บุคลากร ซีพี ออลล์ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร พีไอเอ็ม และพันธมิตรทางธุรกิจที่ร่วมสนับสนุนกองทุน เพื่อนำมาให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นค่าครองชีพ ในระหว่างศึกษาอยู่จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างศิษย์เก่า อาจารย์ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายของการฝึกปฏิบัติงาน และการช่วยเหลือกันในเรื่องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีปัจจัยของความสำเร็จที่เกิดขึ้นตามมา ได้แก่ (๑) ผู้บริจาคสามารถนำเงินบริจาคนี้ ไปใช้ในการลดหย่อนภาษีเงินได้ ๒๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยเข้าอยู่ในระบบ E-Donation ของกรมสรรพากร (๒) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุนจะช่วยเหลือสนับสนุน เป็นเงินค่าเล่าเรียนรวมทั้ง ค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีพระหว่างเรียน ให้แก่ผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษา (๓) การบริหารจัดการกองทุน โดยใช้ ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน (๔) มีการกำหนดหลักเกณฑ์

ที่ชัดเจน โดยเฉพาะเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่ขอรับทุน ประเภทต่าง ๆ เกณฑ์การให้เงินช่วยเหลือ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ได้นำมากำหนดเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ได้ดังนี้

๑) พิจารณาข้อกฎหมาย ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่อง กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามมาตรา ๕๖ และ ๕๗ ได้

๒) กำหนดวิธีการ ในการแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

๓) แต่งตั้งคณะทำงาน ในการจัดทำเรื่อง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้อง มีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่แล้วเสร็จให้ชัดเจน

๔) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการประชาพิจารณ์ ร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้น

๕) ดำเนินการในการจัดตั้ง กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

๖) พัฒนาระบบงานของกองทุนฯ โดยเฉพาะทางด้านบัญชี และการเงินให้เชื่อมโยง กับ กรมสรรพากร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๗) ระดมเงินทุนสนับสนุนกองทุนฯ โดยประสานความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรม หอการค้าและสภาหอการค้า ภาคประกอบการ รวมทั้งใช้กลไกของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.) ที่มีทั้งส่วนกลาง กลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ในการระดมทุนบริจาคเพื่อสนับสนุนกองทุนฯ สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บทวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้นำเสนอในครั้งนี้นั้น เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้นที่จะทำให้เกิดการพัฒนา ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนสายวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวน และพิจารณาในการดำเนินการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยด่วน อันจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา เพื่อช่วยให้ สถานศึกษาอาชีวศึกษามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในส่วนที่ไม่มีเงินงบประมาณรองรับการมี “กองทุน เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ” จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อน และเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ที่ทำให้มีผู้สนใจเข้าเรียนอาชีวศึกษาหรือเข้าฝึกอบรมวิชาชีพมากขึ้นเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกด้วย

๔.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

จากการพิจารณาศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ตามที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่อง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ” ในมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ นั้น มีหลักการสำคัญในการสร้างโอกาส ให้ผู้เรียน/ผู้เข้าฝึกอบรมวิชาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีทุนที่จะใช้ในการศึกษา เพื่อใช้เป็นค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นในระหว่างกำลังศึกษาอยู่จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งการให้การสนับสนุน การประกอบอาชีพด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาครู/บุคลากร และให้สถานศึกษา ได้นำใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ในส่วนที่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว แต่ในข้อเท็จจริงพบว่า ในปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการ ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพดังกล่าวแต่อย่างใด อาจจะมีติด ปัญหาหรือข้อขัดข้องในเรื่องของกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีอยู่ กลไกการขับเคลื่อนการจัดตั้ง กองทุนฯ ดังกล่าวจึงยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม และยังไม่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินการในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น คณะอนุกรรมการ การอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา มีประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ต้องการ สะท้อนไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายในการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม วิชาชีพ” เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) จัดทำแผนงาน งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนฯ ดังกล่าว

๓) ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

๔) สรรหาผู้บริหารกองทุน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเป็นมืออาชีพ รวมทั้งจัดหา บุคลากรประจำ ที่มาทำงานในส่วนของงานกองทุน เป็นการเฉพาะ

๕) วางแผนการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๖) กำหนดแผนการประเมิน เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินการของกองทุน

๗) จัดทำการวิจัยเพื่อพัฒนากองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา รวมทั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในรายงานฉบับนี้ คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา หวังว่าจะทำให้เกิด การขับเคลื่อนการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการเร่งด่วน อันจะเป็นประโยชน์และเป็นกลไกสำคัญ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการให้โอกาสกับผู้เรียนอาชีวศึกษา ครู/บุคลากร เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีในการผลิต กำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ ในภาพรวม สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารทางวิชาการ

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. รายงานประจำปี ๒๕๖๕, กรุงเทพฯ : กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, ๒๕๖๖.
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙), กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๕.
- ณัฐสิฏ รักษ์เกียรติวงศ์. การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย, (กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), ๒๕๖๒.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙), กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๙.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, ๒๕๕๔.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๖๐.
- แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, ๒๕๕๑.
- อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ, นนทบุรี : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๖๑.

ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก, ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑.
- ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙)
- แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. คณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙
- คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา
วันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ณ อาคารรัฐสภา.
<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/21750>.
- นโยบายการจัดการศึกษา ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)
<https://moe360.blog/2021/04/16/education-policy/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตร
การเรียนการสอน”

ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตร
การเรียนการสอน”
ณ วิทยาลัยพาณิชย์การเชตุน เขตราชฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพังโคนพาณิชย์การ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการโรงแรมและการท่องเที่ยวไทย อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ มหาวิทยาลัยนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่”
ณ ศูนย์การเรียนรู้ บริษัท สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (Somboon Learning Academy)
และสถานประกอบการในเครือบริษัทฯ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ อ่าวพลวงแดง จังหวัดระยอง
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ ศูนย์การเรียนรู้ True Digital Academy โครงการ ทрудิจิทัลพาร์ค ทู ดิจิทัล อคาเดมี แคมปัส
ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

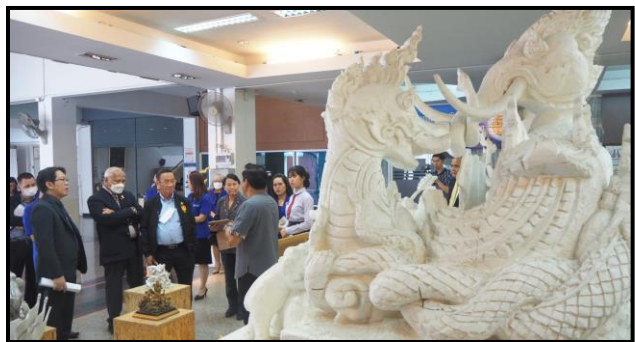
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ บริษัท ภูพานเฮ 2021 (ไทยแลนด์) จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา
องค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา
องค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์การนักวิชาชีพ
ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา”
ณ อาคารสำนักงาน บริษัท เลิศวิลัยแอนด์ซันส์ จำกัด เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
และศูนย์บูรณาการระบบอัตโนมัติ ถนนเศรษฐกิจ ๑ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

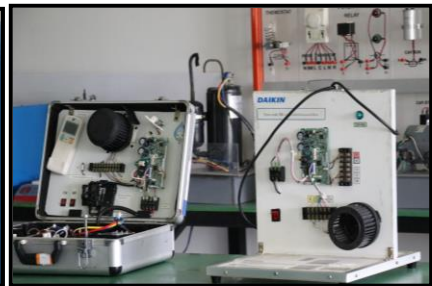
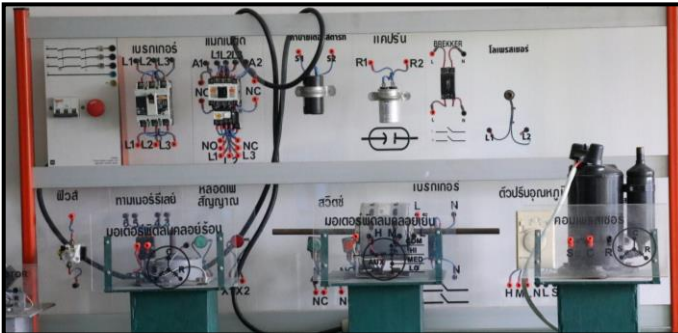
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษา”
ณ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“แนวทางการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

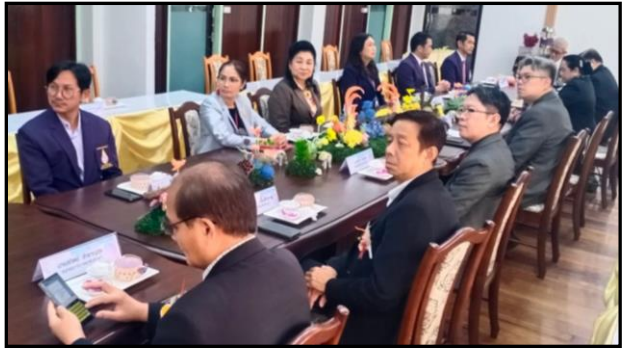
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนการสอนรูปแบบเรียนคู่งาน – งานคู่เรียน”
และ “การจัดหลักสูตรการเรียนรู้อู่สู่อการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล”
ณ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิวุฒิ”
และ “การพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM)”
ณ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิต
และพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM)”
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาอาชีพศึกษาเอกชน
ตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม (สยามเทค) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาอาชีวศึกษาเอกชน
ตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาอาชีวศึกษาเอกชน
ตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาอาชีวศึกษาเอกชน
ตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง”
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

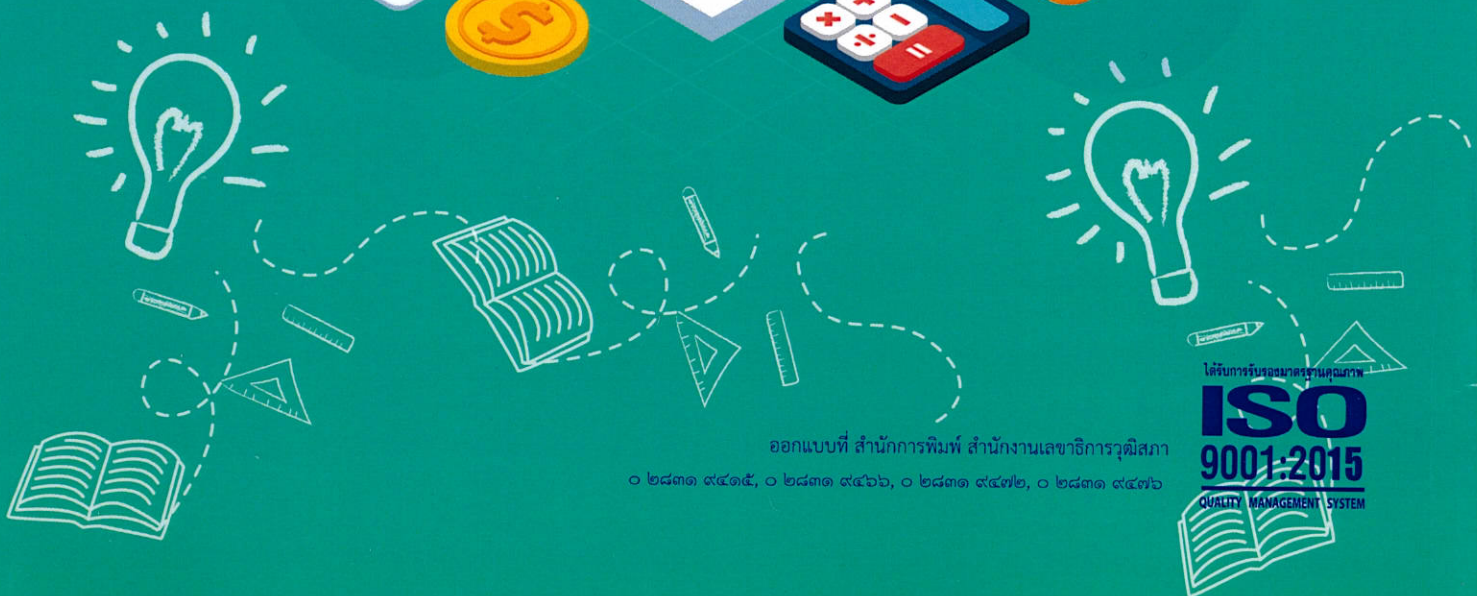

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา”
และ “ความร่วมมือในการจัดสอนวิชาชีพให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา”
ณ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๕ (เวียงเก่าแสนภูวิทยาระสาท) อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิวุฒิ”
“กองทุนในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา” และ “การพัฒนาศูนย์บริหาร
เครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM)”
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ออกแบบที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๖, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๗, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๘

ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
ISO
9001:2015
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM